

Harju Maakohus
Registriosakond
SISSE TULNUD

28-05-2009

332974 Gerli AASMÄE
.....

AS LHV Group

Konsolideeritud aastaaruanne 2008

LHV

Harju Maakohus
Registriosakond
SISSE TULNUD
25.05.2009

Konsolideeritud aastaaruanne**01.01.2008 – 31.12.2008**

Ärinimi AS LHV Group

Äriregistri number 11098261

Juridiline aadress Tartu mnt. 2, 10145 Tallinn

Telefon (372) 6800400

Faks (372) 6800410

E-post lhv@lhv.ee

Põhitegevusalad Valdusfirma tegevus
Väärtpaberite maaklerlus
Finantsalane nõustamine
Fondide valitsemine
Kapitalirent

Juhatus Rain Lõhmus

Nõukogu Andres Viisemann
Tiina Mõis
Hannes Tamjärv
Heldur Meerits

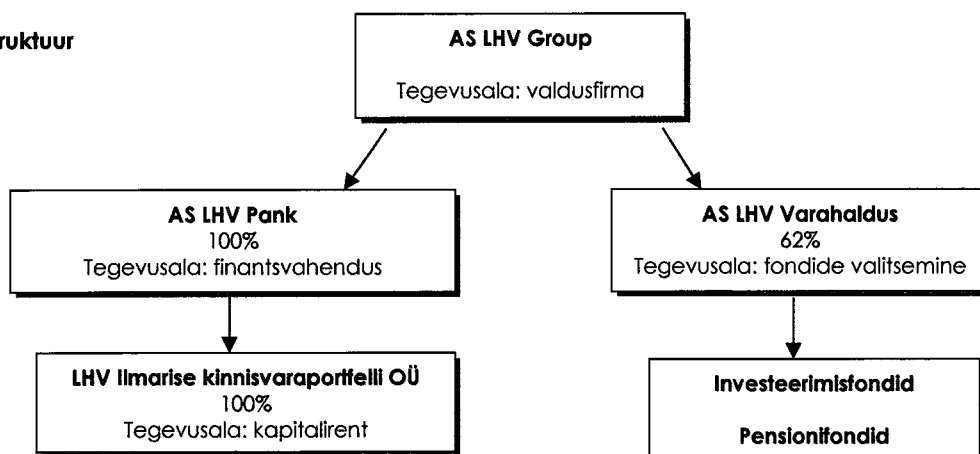
Auditiitor AS PricewaterhouseCoopers

Sisukord

TEGEVUSARUANNE	3
KONSOLIDEERITUD RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE	3
Juhatuse deklaratsioon	3
Konsolideeritud kasumiaruanne	3
Konsolideeritud bilanss	3
Konsolideeritud rahavoogude aruanne	3
Konsolideeritud omakapitali muutuste aruanne	3
Konsolideeritud raamatupidamisaruannete lisad	3
LISA 1 Üldine informatsioon	3
LISA 2 Kokkuvõtte olulistest arvestuspõhimõtetest	3
LISA 3 Riskipoliitika ja -juhtimine	3
LISA 4 Olulised juhtkonnapoolsed otsused ja hinnangud	3
LISA 5 Neto teenustasutulu	3
LISA 6 Neto intressitulu	3
LISA 7 Tulud ja kulud finantsvaradelt	3
LISA 8 Muud tulud	3
LISA 9 Tegevuskulud	3
LISA 10 Ettevõtte tulumaks	3
LISA 11 Raha ja raha ekvivalendid	3
LISA 12 Laenud klientidele	3
LISA 13 Nõuded klientide vastu	3
LISA 14 Valuuta tuletisinstrumendid	3
LISA 15 Teised finantsvarad ja -kohustused õiglaselt väärtustatud muutustega läbi kasumiaruande	3
LISA 16 Kapitalirendi nõuded	3
LISA 17 Muud varad	3
LISA 18 Tütarettevõtted ja ühisettevõtted	3
LISA 19 Põhivara	3
LISA 20 Saadud laenud	3
LISA 21 Viitvõlad ja muud kohustused	3
LISA 22 Emitteeritud võlakirjad	3
LISA 23 Eraldised	3
LISA 24 Omakapital aktsiaseltsis	3
LISA 25 Kapitali- ja kasutusrent	3
LISA 26 Bilansivälised varad ja kohustused	3
LISA 27 Tingimuslikud kohustused	3
LISA 28 Tehingud seotud osapooltega	3
LISA 29 Bilansipäevajärgsed sündmused	3
LISA 30 Konsolideerimata finantsaruanded	3
SÕLTUMATU AUDIITORI ARUANNE	3
KAHJUMI KATMISE ETTEPANEK	3
JUHATUSE JA NÕUKOGU ALLKIRJAD KONSOLIDEERITUD AASTAARUANDELE	3
TULUDE JAOTUS VASTAVALT EMTAK 2008	3

TEGEVUSARUANNE

Grupi struktuur

Olulisemad sündmused aastal 2008 ja 2009 alguses:

- **Krediidiasutuse litsentsi taotlus.**

15. mail 2008 esitas AS Lõhmus, Haavel & Viisemann (LHV) Finantsinspeksioonile krediidiasutuse tegevusloa taotluse. Pangalitsentsiga kaasnevad LHV-le laiemad võimalused kui varasemalt - anda välja laene, hoiustada klientide varasid ning kaasata lihtsamalt ka laenukapitali. Pangalitsents annab klientidele juurde kindlust, et nende hoiused ja investeeritud varad on kaitstud vastavalt pankadele esitatud turvalisuse nõuetega. Finantsinspeksioon väljastas LHV-le pangalitsentsi 06. mail 2009. LHV ärimini muudeti 12. mail 2009 ning uueks nimeks on AS LHV Pank (edaspidi: LHV või LHV Pank).

- **Uued tooted.**

AS LHV Varahaldus (edaspidi: LHV Varahaldus) lõi 2008 aasta alguses turule uue investeerimisfondi LHV Pärsia Lahe Fond, mille investeerimispiirkonnaks on Lähis-Iida.

- **Aksiaemissioonid.**

2008. aasta juunis korraldas AS LHV Group Grupi töötajate motivatsioonipaketina aksiaemissiooni, mille käigus emiteeriti töötajatele 22 300 AS LHV Group aktsiat. Seoses pangandustegevuse käivitamisega tõsteti LHV Panga aktsiakapitali 100 miljoni kroonini. Eelnevalt korraldati 2009. aasta alguses uus AS LHV Group aksiaemissioon, mille käigus märgiti nii olemasolevate kui ka uute aktsionäride poolt 475 850 aktsiat. Aktsiakapitali suurendamine registreeriti Äriregistris 13.04.2009 ning AS LHV Group uueks aktsiakapitali suuruseks on 116 215 tuhat krooni.

Seisuga 31.12.2008 oli grupil ligi 60 töötajat (2007: ligi 50). Aruandeaastal on töötasusid makstud 19,8 miljonit krooni (2007: 16,4 miljonit krooni). AS LHV Group juhatuse liikmele tasusid ei makstud.

AS LHV Pank

1999. aastal loodi investeerimisühing, mis tegutseb Eestis, Lätis ja Leedus. Investeerimisühingust on saanud nüüdseks krediidiasutus. LHV Panga väärt-paberivahendus- ja investeerimisteenuseid kasutab ligi viis tuhat klienti. LHV Pank haldab Eesti aktiivseimat finantsurgude teemalist investeerimisportaali, mida kasutab ligikaudu kakskümmend tuhat inimest nädalas.

2008. aastal jätkus ettevõtte kiire areng ning strateegilisest eesmärgist tulenevalt alustati tegevustega krediidiasutuse tegevusloa saamiseks. Pangana on planeeritud laiendada teenuste valikut kolme olulise tootega – hoiused, laenud ja arveldused. Nõudmiseni ja tähtsajalisi hoiuseid hakatakse kaasama nii era- kui ka juriidilistelt isikutelt. LHV Panga laenutegevus saab olema suunatud ettevõtetele. Arveldussüsteemidega liitumine võimaldab klientidel tavaliste arvelduskontode avamist LHV Pangas ning Eesti-siseste ja välismaksete teostamist teiste pankade vahel.

13. mail 2008 otsustas AS LHV Group suurendada LHV Panga aktsiakapitali fondi emissiooni teel 23,4 miljoni krooni võrra, mille tulemusena suurenes ettevõtte aktsiakapital 36 miljoni kroonini. 2009. aastal teostas ainuaktsionär täiendava aktsiakapitali sisse makse ning 24.04.2009 registreeriti Äriregistris LHV Panga aktsiakapitali suuruseks 100 miljonit krooni. LHV Panga põhikiri muudeti 14.04.2009.

Eesmärgiga tugevdada ettevõtte juhtimiskompetentsi pangandusvaldkonnas laiendati 18. detsembril 2008 tehtud ainuaktsionäri otsusega LHV Panga nõukogu kahe liikme võrra. Uuteks nõukogu liikmeteks nimetati Hannes Tamjärv ja Heldur Meerits. Alates 18. detsembrist 2008 on LHV Panga nõukogu viieliikmeline, kuhu kuuluvad lisaks eelnevalt nimetatutele veel Rain Lõhmus, Andres Viisemann ja Tiina Möis. 2008. aastal toimusid muudatused ka LHV Panga juhatuses ning juhatuse esimehena asus tööle Erki Kilu. LHV Panga juhatus on viieliikmeline ning sinna kuuluvad veel Kerli Lõhmus, Jüri Heero, Erki Kert ja Indrek Nuume.

2008. aastal loodi ettevõtte organisatsioonilises struktuuris sisekontrolli osakond, mis hõlmab kõiki LHV Panga juhtimis- ja tegevustasandeid, et tagada tegevuse efektiivsus, aruandluse usaldusväärsus, riskide kontroll ning otsuste vastuvõtmine usaldusväärse ja asjakohase informatsiooni alusel. Sisekontrolli osakond koosneb kolmest ametikohast: siseaudiitor, vastavuskontrolli spetsialist ja riskianalüütik.

Finantsinformatsioon (tuhandetes kroonides)	2007	2008	Kasv
Neto teenustasutulu	38 038	38 625	2%
Neto intressitulu	7 271	7 411	2%
Võimenduslaenude maht	57 538	33 099	-42%

Aastaga kasvasid neto teenustasutulud 2%, 38,6 miljoni kroonini. Suurima osa, 76% bruto teenustasutuludest moodustasid tehingutasud väärtpaberite vahendamisest. Turgudele vahendatud klientide tehingute arv kasvas aastaga 18%, 246 tuhande tehinguni, mis on ligikaudu 3 korda enam kui Tallinna Börsil tehtud tehingute arv kokku 2008. aastal. Bruto tehingutasudest teeniti 79% USA aktsiate, optsioonide ja futuuride, 10% Baltikumi aktsiate ning 11% muude aktsiate ja fondiasakute vahendamisest. Riigiti teeniti bruto tehingutasudest 67% Eestis (langus -12%), 10% Lätis (kasv 301%) ja 23% Leedus (kasv 22%).

Neto intressitulud kasvasid 2% võrreldes eelmise aastaga, 7,4 miljoni kroonini. Aasta lõpu seisuga oli väärtpaberite tagatisel klientidele väljastatud laenude maht 22 miljonit krooni. 60% laenudest oli väljastatud Eestis, 4% Lätis ja 36% Leedus. Muude ettevõtetele väljastatud laenude maht oli aasta lõpu seisuga 11 miljonit krooni.

Tegevuskulud kasvasid 2008. aastal kokku 9% ja aasta kahjumiks kujunes ligi 3 miljonit krooni. Võrreldes varasema aastaga põhjustasid kahjumi peamiselt kauplemisest tulenenud finantskulud ja suurenenud kontorikulud.

LHV Pangas varasid hoidvate klientide arv kasvas aastaga 20%, 4 800 kliendini, mis on väga hea tulemus arvestades Baltikumi jahtunud majanduskeskkonda. Samas vähenesid klientide varade mahud 19%, 1 632 miljoni kroonini, mis on põhjendatav turgude üldise langusega.

AS LHV Varahaldus

AS LHV Varahaldus on investeerimisfondide valitsemisega tegelev ettevõtte. 2008. aastal oli ettevõtte põhitegevuseks fondi valitsemise teenuse pakkumine viiele kohustuslikule pensionifondile, ühele vabatahtlikule pensionifondile ja kolmele aktsiasse investeerivale eurofondile.

Eestis pakutavate progressiivse investeerimisstrateegiaga (aktsiate osakaal kuni 50%) pensionifondide seast olid ettevõtte poolt juhitud Pensionifond LHV Maailma Aktsiad ja Pensionifond LHV Uued Turud paremuselt teine ja kolmas. Langevate aktsiaturgude ja finantskriisi taustal olid kõikide progressiivsete fondide tootlused 2008. aastal negatiivsed.

Tasakaalustatud strateegiaga (aktsiate osakaal kuni 25%) pensionifondide seas oli ettevõtte poolt juhitud Pensionifond LHV Tasakaalustatud Strateegia samuti tootluselt teine. Samaselt progressiivsetele fondidele olid ka kõik tasakaalustatud fondid 2008. aastal negatiivse tootlusega.

Ainult võlakirjadesse investeerivate ehk konservatiivsete fondide tootlused olid 2008. aastal paremad. Finantskriisi taustal olid languses siiski ka ettevõtete võlakirjad (turu poolt nõutav riskipreemia tõusis), kuhu LHV Varahalduse juhitud Pensionifond LHV Dünaamilised Võlakirjad ning Pensionifond LHV Kvaliteetsed Võlakirjad investeerisid, mistõttu ei olnud fondide tootlused positiivsed, vaid kergelt negatiivsed.

Eestis pakutavad täiendavad kogumispensioni fondid erinevad üksteisest aktsiasse investeeritava osakaalu poolest, mistõttu on erinevate fondide tootlust keerulisem võrrelda. LHV Täiendav Pensionifond investeerib keskmiselt 75% aktsiaturgudele, kuid finantsurgudele raskel 2008. aastal hoiti aktsiate osakaalu oluliselt madalamal. Samaselt aktsiasse investeerivatele kohustuslikele pensionifondidele olid 2008. aastal negatiivse tootlusega ka kõik täiendavad kogumispensioni fondid.

Ettevõtte juhib kolme aktsiasse investeerivat eurofondi. Aktsiafondide tulemused olid tugevalt mõjutatud aktsiaturgude suurest kukumisest, mis suuremas ulatuses leidis aset aasta viimastel kuudel. LHV Maailma Aktsiad Fond ja LHV Pärsia Lahe Fondi osakute väärtuse langus oli vastavalt 42% ja 44 %, kuid LHV Tõusva Euroopa Alfa Fond tegi läbi lausa 67% languse.

Aasta lõpuks oli LHV Varahalduse poolt hallatavate fondide varade maht 559 miljonit krooni, millest 85% moodustasid kohustuslike kogumispensioni fondide varad. 2007. aasta lõpus oli valitsetavate fondide varade maht 500 miljonit krooni.

Prioriteetid aastaks 2009

AS LHV Group tegevus keskendub jätkuvalt finantssektorile.

AS LHV Varahaldus planeerib 2009. aastal kasvatada oma turuosa kohustuslike pensionifondide turul ning suurendada aktsiafondide varade mahtu läbi positiivsete tootluste ning uute investorite kaasamise.

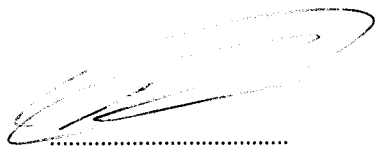
LHV Pank keskendub peamiselt pangafunktsioonide ja teenuste väljatöötamisele protsesside, IT, juriidilise poole jms osas. Pangateenuste aktiivsem pakkumine Eesti klientidele on planeeritud 2009. aasta teise poole. Lätis ja Leedus jätkatakse endiselt väärtpaberivahenduse ärisuuna kasvatamist.

KONSOLIDEERITUD RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE**Juhatuse deklaratsioon**

Juhatus kinnitab lehekülgedel 7-49 toodud AS LHV Group 2008 a. konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamise õigsust ja täielikkust.

Juhatus kinnitab, et:

- konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt;
- konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne kajastab õigesti ja õiglaselt ettevõtte finantsseisundit, majandustulemusi ja rahavoogusid;
- AS LHV Group ja tema konsolideerimisgruppi kuuluvad ettevõtted on jätkuvalt tegutsevad.

Rain Lõhmus

Juhatuse liige

Tallinn, 18.05.2009

Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks	
Initialed for the purpose of identification only	
Initsiaalid/initials	L. P.
Kuupäev/date	18.05.09
PricewaterhouseCoopers, Tallinn	

Konsolideeritud kasumiaruanne

(tuhandetes kroonides)

	Lisa	2008	2007
Teenustasutulu	5	59 794	50 053
Teenustasukulu	5	-7 045	-8 906
Neto teenustasutulu		52 749	41 147
Intressitulu	6	9 976	9 662
Intressikulu	6	-2 072	-2 188
Neto intressitulu		7 904	7 474
Neto kasum/kahjum kauplemisest	7	-3 799	2 620
Neto kasum/kahjum investeringutelt	7	-9 332	-279
Muud kulud finantsvaradelt	7	0	-4 051
Dividenditulu	7	1	3
Neto kahjum finantsvaradelt		-13 130	-1 707
Muud tulud	8	7 211	16 423
Tegevuskulud	9	-65 436	-51 004
Ärikahjum / -kasum		-10 702	12 333
Osalus ühisettevõtte kasumis / kahjumis	18	0	775
Aruandeaasta kahjum / kasum		-10 702	13 108
Emaettevõtte aktsionäride osa kahjumist/kasumist		-8 086	14 205
Vähemusosaluse osa		-2 616	-1 097

Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks
 Initialed for the purpose of identification only
 Initsiaalid/initials L.P.
 Kuupäev/date 18.05.09
 PricewaterhouseCoopers, Tallinn

Lisad lehekülgedel 12 kuni 49 on konsolideeritud raamatupidamise aastaruande lahutamatud osad.

Konsolideeritud bilanss

(tuhandetes kroonides)

	Lisa	31.12.2008	31.12.2007
Varad			
Raha ja raha ekvivalendid	11	21 854	10 796
Laenud klientidele	12	26 462	57 538
Nõuded klientide vastu	13,28	3 231	2 893
Tuletisinstrumentid	14	96	53
Teised finantsvarad õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumiaruande	15	45 112	57 691
Kapitalirendi nõuded	16	4 246	4 410
Muud varad	17	2 185	2 418
Firmaväärtus	18	8 723	8 723
Põhivara	19	7 644	5 952
Varad kokku		119 553	150 474
Kohustused			
Saadud laenud	20	12 224	29 797
Finantskohustused õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumiaruande	15	542	0
Viitvõlad ja muud kohustused	21	6 642	10 511
Ettemakstud tulud		1 345	0
Kapitalirendikohustus		414	0
Emiteeritud võlakirjad	22	4 342	4 485
Eraldised	23	600	4 880
Kohustused kokku		26 109	49 673
Omakapital			
Vähemusosaluse osa		16 945	19 561
Emaettevõtte aktsionäridele kuuluv omakapital			
Aktsiakapital	24	68 630	66 400
Ülekurs		11 211	10 096
Kohustuslik reservkapital		3 485	2 830
(Akumuleeritud kahjum) / Jaotamata kasum		-6 827	1 914
Emaettevõtte aktsionäridele kuuluv omakapital kokku		76 499	81 240
Omakapital kokku		93 444	100 801
Omakapital ja kohustused kokku		119 553	150 474

Lisad lehekülgedel 12 kuni 49 on konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks
 Initialed for the purpose of identification only
 Initsiaalid/initials L.B.
 Kuupäev/date 18.05.09
 PricewaterhouseCoopers, Tallinn

Konsolideeritud rahavoogude aruanne

(tuhandetes kroonides)

	Lisa	2008	2007
Rahavood äritegevusest			
Saadud teenustasutulud		64 741	68 515
Teenustasukulu	5	-7 045	-8 906
Tegevus- ja muud kulud		-64 986	-50 183
Tagastatud kapitalirendi nõuded		174	188
Saadud intressid		11 986	9 808
Valuutaforwardite arveldamine		-42	-19
Kauplemisportfelli neto soetus ja müük		-11 176	-1 201
Antud laenude muutus		30 751	-13 069
Muude kohustuste muutus		-513	544
Börsi tagatisdeposiidi muutus		60	-49
Ettemakstud tulude muutus		1 336	861
Neto rahavood äritegevusest		25 286	6 489
Rahavood investeerimistegevusest			
Soetatud põhivara	19	-4 214	-5 858
Müüdnud põhivara	19	29	16
Ühisettevõtte aktsiate ost		0	-22 251
Ühisettevõtte raha ja raha ekvivalendid kontrolli saavutamisel		0	577
Tütarettevõtte aktsiate optsiooni tagasiostu eest tasutud summad	7	0	-14 713
Pikaajaliste finantsinvesteeringute ost	15	-4 694	0
Pikaajaliste finantsinvesteeringute müük	15	11 122	0
Saadud dividendid kauplemisportfelli väärtpaberitelt	7	1	3
Neto rahavood investeerimistegevusest		2 244	-42 226
Rahavood finantseerimistegevusest			
Aktsiakapitali sissemakse	24	3 345	36 964
Tasutud kapitalirendimaksud	25	-119	0
Emiteeritud võlakirjad		904	0
Lunastatud võlakirjad	22	-142	-1 919
Saadud laenud		66 878	124 937
Tagasimakstud laenud		-84 985	-125 580
Makstud intressid		-2 353	-1 988
Neto rahavood finantseerimistegevusest		-16 472	32 414
Raha ja raha ekvivalentide muutus		11 058	-3 323
Raha ja raha ekvivalendid majandusaasta alguses	11	10 796	14 119
Raha ja raha ekvivalendid majandusaasta lõpus	11	21 854	10 796

Lisad lehekülgedel 12 kuni 49 on konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Iniitsialiseeritud ainult identifitseerimiseks
Initialed for the purpose of identification only
 Iniitsiaalid/initials L. P.
 Kuupäev/date 18.05.09
 PricewaterhouseCoopers, Tallinn

Konsolideeritud omakapitali muutuste aruanne

(tuhandetes kroonides)

	Aktia- kapital	Üle- kurss	Oma- aktsiad	Kohus- reserv- kapital	Jaotamata kasum / akumuleeritud kahjum	Kokku	Vähemus- osaluse osa	Kokku
Saldo seisuga 01.01.2007	40 300	532	-4 283	2 830	-9 308	30 071	0	30 071
Aktiakapitali suurendamine	27 400	8 564	0	0	0	36 964	0	36 964
Omaaktsiate tühistamine	-1 300	0	4 283	0	-2 983	0	0	0
Vähemusosaluse osa soetatud								
tütaretevõtte omakapitalis	0	0	0	0	0	0	20 658	20 658
2007 a. puhaskasum	0	0	0	0	14 205	14 205	-1 907	13 108
Saldo seisuga 31.12.2007	66 400	10 096	0	2 830	1 914	81 240	19 561	100 801
Saldo seisuga 01.01.2008	66 400	10 096	0	2 830	1 914	81 240	19 561	100 801
Aktiakapitali suurendamine	2 230	1 115	0	0	0	3 345	0	3 345
Kohustusliku reservkapitali								
suurendamine	0	0	0	655	-655	0	0	0
2008 a. puhaskahjum	0	0	0	0	-8 086	-8 086	-2 616	-10 702
Saldo seisuga 31.12.2008	68 630	11 211	0	3 485	-6 827	76 499	16 945	93 444

Täpsem informatsioon on toodud lisas 24.

Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks
 Initialled for the purpose of identification only
 Initsiaalid/initials L.P.
 Kuupäev/date 18.05.09
 PricewaterhouseCoopers, Tallinn

Lisad lehekülgedel 12 kuni 49 on konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

Konsolideeritud raamatupidamisaruannete lisad**LISA 1 Üldine informatsioon**

AS LHV Group on *holding* ettevõtte, mille tütarettevõtte AS LHV Pank osutab investeerimis- ja väärtpaberivahendus- ja haldusteenuseid Eesti, Läti ja Leedu klientidele. Lisandunud on tähtajalised hoiused ning lähitulevikus lisanduvad ka arveldused. LHV tütarettevõtte LHV Ilmarise Kinnisvaraportfelli OÜ pakub kinnisvaravahenduse ja liisingfinantseerimise teenuseid. AS LHV Group teine tütarettevõtte AS LHV Varahaldus osutab fondide valitsemise teenust.

AS LHV Group on aktsiaselts, mis on registreeritud Eesti Vabariigis ja mille ametlik aadress on Tartu mnt 2, Tallinn.

Käesolev konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on juhatuse poolt heaks kiidetud 18. mail 2009.a.

LISA 2 Kokkuvõtte olulistest arvestuspõhimõtetest

Põhilised arvestuspõhimõtted, mida on kasutatud käesoleva konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel on toodud allpool. Toodud arvestuspõhimõtteid on Grupis järjepidevalt kasutatud kõikidele aruandes toodud perioodidele, välja arvatud juhtudel, kui on kirjeldatud teisiti.

2.1 Koostamise alused

Grupi 2008.a. konsolideeritud raamatupidamisaruanded on koostatud kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega (IFRS) nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt. Aastaaruande koostamisel on lähtutud soetusmaksumuse printsiibist, välja arvatud kui mõnes allpool toodud arvestuspõhimõttes on kirjeldatud teisiti: "õiglases väärtuses läbi kasumiaruande kajastatavad finantsvarad", sh tuletisinstrumentid.

Konsolideeritud raamatupidamisaruannete koostamine vastavalt IFRS-ile nõuab mitmetes valdkondades kriitiliste hinnangute tegemist. Samuti nõuab see juhtkonnapoolsete hinnangute tegemist arvestuspõhimõtete rakendamisel. Valdkonnad, mis on olulisel määral hinnangulised ja keerukad, või valdkonnad, kus tehtud eeldused ja hinnangud avaldavad finantsaruannetele olulist mõju, on välja toodud Lisas 4.

Majandusaasta algas 1. jaanuaril 2008 ja lõppes 31. detsembril 2008. Raamatupidamise aastaaruande arvnäitajad on esitatud tuhandetes Eesti kroonides, kui ei ole märgitud teisiti.

Käesoleva aruande koostamise hetkeks on välja antud uusi rahvusvahelise finantsaruandluse standardeid ning olemasolevate standardite muudatusi ja tõlgendusi, mis on kohustuslikud Grupi aruandeaastatele, mis algavad 1. jaanuaril 2008 või hiljem. Ülevaade neist standarditest ning juhtkonna hinnang nimetatud standardite ja tõlgenduste mõju kohta ettevõtte aruannetele on välja toodud allpool.

- (a) Rahvusvahelise finantsaruandluse standardid, avaldatud standardite muudatused ja Rahvusvahelise Finantsaruandluse Tõlgenduste Komitee (IFRIC) tõlgendused, mis jõustusid 2008.a.

Finantsvarade ümberklassifitseerimine – muudatused standarditesse IAS 39 "Finantsinstrumendid: kajastamine ja mõõtmine" ning IFRS 7 "Avalikustatav informatsioon" ja hilisem muudatus: Finantsvarade ümberklassifitseerimine: rakenduskuupäev ja üleminekureeglid. Muudatused lubavad ettevõtetele järgmisi valikuid: (a) klassifitseerida finantsvara välja kauplemiseesmärgil soetatud finantsvarade kategooriast, kui

Initsialiseeritud ainult identifikatsiooniks	
Initialed for the purpose of identification only	
Initsiaalid/initials	L.P.
Kuupäev/date	18.05.09
PricewaterhouseCoopers, Tallinn	

harvadel juhtudel vara ei hoita enam edasimüügi või tagasiostu eesmärgil lähitulevikus; ja (b) klassifitseerida müügiotel või kauplemiseesmärgil soetatud finantsvara ümber laenude ja nõuete kategooriasse, kui ettevõtte on kavatsus ja suutlikkus finantsvara hoida lunastustähtajani (eeldusel, et vara vastab laenude ja nõuete definitsioonile). Grupp ei ole aruandeperioodil rakendanud ümberklassifitseerimise valikuid, seega ei mõjuta muudatused Grupi finantsaruannet.

Tõlgendus IFRIC 11 „IFRS 2 - Tehingud kontserni ja omaaktsiatega” (rakendus 1. märtsil 2007 või hiljem algavatele aruandeperioodidele). Antud tõlgendus sisaldab juhiseid, mis puudutavad järgmisi teemasid: standardi IFRS 2 „Aktsiapõhine makse” rakendamine aktsiate või osadega makstavate tehingute puhul, mille sõlmivad kaks või enam seotud osapoolt; ning raamatupidamisarvestus järgmistel juhtudel: ettevõtte annab oma töötajatele õiguse omakapitaliinstrumentide omandamiseks, mida võib või peab tagasi ostma kolmandalt osapoolt, täitmaks oma kohustusi töötajate ees; või ettevõtte või selle omanik annab ettevõtte töötajatele õiguse omandada ettevõtte omakapitaliinstrumente, ja nende instrumentide pakkuja on ettevõtte omanik. Tõlgendus ei mõjuta Grupi finantsaruannet.

(b) Välja antud standardid, muudatused ja olemasolevate standardite tõlgendused, mis on Grupile kohustuslikud ning rakenduvad aruandeperioodidele, mis algavad peale 1. jaanuari 2008

IAS 1 (muudatus) – Finantsaruannete esitamine (jõustus 1. jaanuaril 2009):

IAS 1 peamiseks muudatuseks on kasumiaruande asendamine koondkasumiaruandega, mis sisaldab ka omanikega mitteseotud, omakapitalis kajastatavaid muudatusi, näiteks müügiotel finantsvarade ümberhindlusreservi muutusi. Alternatiivina on lubatud esitada kaks aruannet: eraldi kasumiaruanne ning koondkasumiaruanne. Muudetud IAS nõuab finantsseisundi aruande (bilansi) avalikustamist ka võrreldava perioodi algsaldode kohta, juhul, kui võrdlusandmeid on korrigeeritud ümberklassifitseerimiste, arvestuspõhimõtete muutuste või vigade korrigeerimiste tõttu. Kontserni hinnangul mõjutab muudetud standard IAS 1 kontserni põhjaruannete esitusviisi, kuid ei mõjuta tehingute ja saldode kajastamist ega arvestuspõhimõtteid. Grupp rakendab muudatusi alates 1. jaanuar 2009.

IAS 27 (muudetud) – Konsolideeritud ja konsolideerimata finantsaruanded (jõustus 1. jaanuaril 2009):

Standard nõuab vähemusaktsionäridega sooritatud tehingute otsest kajastamist omakapitalis, tingimusel, et emasettevõtte säilib kontroll ettevõtte üle. Lisaks täpsustab standard tütarettevõtte üle lõppenud kontrolli raamatupidamisarvestust, s.t. nõuab ülejäänud aktsiate või osade ümberhindlust õiglasesse väärtusesse, kusjuures tekkinud erinevused kajastatakse kasumiaruandes. Grupp rakendab muudatusi alates 1. jaanuar 2009.

Muudatused IFRS-des (välja antud mais 2008). 2007.a otsustas IASB algatada iga-aastase muudatuste projekti, et teha vajalikke, kuid mitte-kiireloomulisi muudatusi IFRS-desse. Muudatused sisaldavad nii sisulisi muudatusi, selgitusi kui ka terminoloogia muudatusi mitmetes standardites. Sisulised muudatused hõlmavad järgmisi valdkondi: müügiotel varaks klassifitseerimine IFRS 5 järgi, kui kontroll tütarettevõtte üle kaob; kauplemiseesmärgil hoitavate finantsinstrumentide esitamise võimalus pikaajalise varana vastavalt IAS 1-le; vastavalt IAS 16-le kajastatud, varem väljarenditud varade müügi kajastamine ning kaasnevate rahavoogude klassifitseerimine vastavalt IAS 7-le rahavoogudena äritegevusest; IAS 19-s kõrpe definitsiooni täpsustamine; valitsusepoolse sihtfinantseerimisena turutingimustest madalama intressiga saadud laenu kajastamine vastavalt IAS 20-le; IAS 23 laenukulutuste definitsiooni vastavusse viimine sisemise intressimäära meetodi definitsiooniga; müügiotel tütarettevõtete kajastamise selgitamine IAS 27 ja IFRS 5 järgi; IAS 28-s ja IAS 31-s sidusettevõtete ja ühisettevõtete kohta avalikustatava informatsiooni nõuete vähendamine; IAS 36-s avalikustatava informatsiooni nõuete täiendamine; reklaamkulutuste kajastamise täpsustamine IAS 38-s; õiglases väärtuses läbi kasumiaruande kategooria definitsiooni muutmine selle vastavusse viimiseks

riskimaandamisarvestusega IAS 39-s; kinnisvarainvesteeringute kajastamine ehitusperioodil vastavalt IAS 40-le; ning piirangute vähendamine bioloogiliste varade õiglase väärtuse mõõtmisel vastavalt IAS 41-le. Täiendavad muudatused standardites IAS 8, 10, 18, 20, 29, 34, 40, 41 ja IFRS 7 sisaldavad terminoloogilisi ja redigeerimismuutusi, millel ei ole mõju (või mõju on minimaalne) raamatupidamisarvestusele. Grupi hinnangul ei mõjuta muudatused oluliselt finantsaruannet.

(c) Standardid, muudatused ja olemasolevate standardite tõlgendused, mis ei ole veel jõustunud, kuid mis võivad avaldada mõju Grupi aruannetele

IFRS 8 – Tegevussegmendid (jõustus 1. jaanuarist 2009)

IAS 23 (muudatus) – Laenukasutuse kulutused (jõustub 1. jaanuarist 2009)

IAS 32 ja IAS 1 muudatus - Ennetähtaegse tagasikutsumisõigusega finantsinstrumendid ja likvideerimisel tekkivad kohustused (jõustub 1. jaanuarist 2009).

Finantsinstrumentide kohta avalikustatava informatsiooni täiendamine - IFRS 7 "Finantsinstrumendid: Avalikustatav informatsioon" muudatus (kehtib 1. jaanuaril 2009 või hiljem algavatele aruandeperioodidele). Muudatus nõuab täiendava informatsiooni avalikustamist õiglase väärtuse mõõtmise ja likviidsusriski kohta. Ettevõtte peab avalikustama finantsinstrumentide analüüsi, kasutades kolmeastmelist õiglase väärtuse mõõtmise hierarhiat. Muudatus (a) selgitab, et kohustuste likviidsusanalüüs lepinguliste tähtaegade lõikes peab sisaldama välja antud finantsgarantiisid garantii maksimumsummas ja varaseimas perioodis, mil garantiid võidakse sisse nõuda; ja (b) nõuab finantsderivatiivide järelejäädud lepinguliste tähtaegade avalikustamist, kui lepinguliste tähtaegade informatsioon on oluline rahavoogude ajastuse mõistmiseks. Ettevõtte peab lisaks avalikustama likviidsusriski maandamiseks hoitavate finantsvarade analüüsi lepinguliste tähtaegade lõikes, kui see informatsioon on aastaaruande kasutajatele vajalik, mõistmaks likviidsusriski olemust ja ulatust.

(d) Standardid, muudatused ja olemasolevate standardite tõlgendused, mis ei ole veel jõustunud ja mis ei ole Grupi tegevuse seisukohast asjakohased

IFRS 3 (muudetud) – Äriühendused (rakendub 1. juulist 2009)

IFRIC 12 – Teenuste kontsessioonikokkulepped (rakendus 1. jaanuarist 2009)

IFRIC 13 – Kliendilojaalsuse programmid (rakendus 1. jaanuarist 2009)

IFRIC 14, IAS 19 - Kindlaksmääratud hüvitisega vara limiit, minimaalse rahastamise nõuded ja nende koostoime (rakendus 1. jaanuarist 2009)

IFRIC 15 – Kinnisvara ehituslepingud (rakendus 1. jaanuarist 2009)

IFRIC 16 - Välismaise üksuse netoinvesteeringu riskimaandamine (rakendus 1. oktoobrist 2008)

IFRIC 17 - Mitterahaliste varade üleandmine omanikele (rakendus 1. juulist 2009)

IFRIC 18 - Klientide poolt üleantavad varad (rakendus 1. juulist 2009)

IFRS 1 - Rahvusvaheliste Finantsaruandluse Standardite esmarakendamine (rakendus 1. juulist 2009)

IFRS 1 ja IAS 27 muudatus - Tütar-, ühis- või sidusettevõttesse tehtud investeeringu soetusmaksumus (rakendus 1. jaanuarist 2009)

IAS 39 „Finantsinstrumendid: Kajastamine ja mõõtmine: "Riskimaandamisnõuetele vastavad instrumendid (rakendus 1. juulist 2009)

2.2 Konsolideerimine

Tütarettevõtjateks loetakse ettevõtted, mille üle emaettevõtte omab piisavat kontrolli. Kontrolli olemasolu eeldatakse kui emaettevõttele kuulub otseselt või kaudselt üle 50%-line osalus hääleõigusest või ettevõtte omab muul moel kontrolli teises ettevõttes, määramaks nende finants- ja tegevuspõhimõtteid.

Tütarettevõtjate soetamist kajastatakse ostumeetodil (välja arvatud ühise kontrolli all olevate ettevõtete soetus). Soetushinda mõõdetakse antud varade, emiteeritud omakapitali instrumentide ja vahetuse kuupäeva seisuga tekkinud või võetud kohustuste õiglase väärtusena pluss soetusele otseselt omistatavad kulud.

Ostumeetodi korral hinnatakse kõik omandatud tütaretevõtja tuvastatavad varad ja kohustused nende õiglases väärtuses soetuskuupäeva seisuga, sõltumata vähemusosaluse olemasolust ja omandatud osaluse omandatud netovara õiglase väärtust ületav soetusmaksumuse osa kajastatakse firmaväärtusena. Juhul, kui soetusmaksumus on väiksem, kui omandatud tütaretevõtja netovara õiglase väärtus, kajastatakse vahe otse kasumiaruandes.

Firmaväärtus on positiivne vahe äriühenduse käigus omandatud osaluse soetusmaksumuse ja omandatud netovara õiglase väärtuse vahel, peegeldades seda osa soetusmaksumusest, mis tasuti omandatud ettevõtte selliste varade eest, mida ei ole võimalik eristada ja eraldi arvele võtta. Tütaretevõtete soetamisel tekkinud firmaväärtus kajastatakse bilansis eraldi real immateriaalse varana. Äriühendusest tekkinud firmaväärtust ei amortiseerita, vaid selle asemel viiakse kord aastas läbi vara väärtuse languse test. Väärtuse testi käigus võrreldakse bilansilist maksumust kaetava väärtusega. Väärtuse testi jaoks jagatakse firmaväärtus raha genereerivate üksuste vahel ja kaetava väärtuse leidmiseks arvutatakse rahateeniva üksuse oodatavate rahavoogude nüüdisväärtus, mida loodetakse vastavalt raha genereerivalt üksuselt saada. Firmaväärtus hinnatakse alla ulatuses, mille võrra tema kaetav väärtus on väiksem bilansilisest jääkmaksumusest.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes liidetakse kõigi tütaretevõtjate, kelle üle emaettevõtja omab kontrolli, finantsinformatsioon rida-realt. Kõik omavahelised nõuded ja kohustused ning grupisesed tehingud ja realiseerimata tulu grupi ettevõtete vahelistelt tehingutelt on elimineeritud. Elimineeritud on ka realiseerimata kahjumid, v.a. kui tehing viitab loovutatud vara väärtuse langusele. Vähemusosalusele kuuluv osa puhaskasumist ja omakapitalist on konsolideeritud bilansis kajastatud omakapitali koosseisus eraldi enamusaktsionäridele kuuluvast omakapitalist ning konsolideeritud kasumiaruandes eraldi real.

Majandusaasta kestel soetatud tütaretevõtjate tulud ja kulud konsolideeritakse grupi kasumiaruandesse alates soetushetkest kuni majandusaasta lõpuni ning majandusaasta jooksul müüdnud tütaretevõtjate tulemus konsolideeritakse kasumiaruandes alates majandusaasta algusest kuni müügihetkeni. Vajadusel on tütaretevõtjate poolt kasutatud arvestuspõhimõtteid muudetud viimaks neid vastavusse Grupi poolt kasutatud arvestuspõhimõtetega.

2008. a. konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne sisaldab AS LHV Group (emaettevõtja) ja tema tütaretevõtete AS LHV Pank (Eesti, 100% osalus), LHV Ilmarise Kinnisvaraportfelli OÜ (Eesti, 100% osalus) ning AS LHV Varahaldus (61,96% osalus) aruandeid.

Vastavalt Eesti Raamatupidamise Seadusele tuleb konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisades avaldada konsolideeriva üksuse (emaettevõtja) eraldiseisvad konsolideerimata esmased aruanded. Emaettevõtja esmaste aruannete koostamisel on järgitud samu arvestuspõhimõtteid, mida on rakendatud ka konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel. Tütaretevõtjate ja ühisettevõtjate kajastamist käsitlevaid arvestuspõhimõtteid on emaettevõtja eraldiseisvates esmastes aruannetes, mis on esitatud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisana, muudetud vastavalt IAS 27 „Konsolideeritud ja eraldiseisvad raamatupidamise aruanded“ nõuetele vastavalt.

Emaettevõtja eraldiseisvates esmastes aruannetes, mis on lisatud käesolevasse konsolideeritud raamatupidamise aruandesse (vt. lisa 29), on investeeringud tütaretevõtjate ja ühisettevõtjate aktsiatesse kajastatud soetusmaksumuses miinus allahindlused vara väärtuse langusest.

2.3 Ühisettevõtted

Ühisettevõtte baseerub ühisel omandil ja juhtimiskontrollil, mille järgi kaks osapoolt viivad täide nende ühiselt kontrollitavate majadustegevusi. Grupi osalus ühiselt kontrollitavates ettevõtetes on kajastatud kapitaliosaluse

Initialiseeritud ainult identifitseerimiseks Initialed for the purpose of identification only	
Initialed/initials	L. P.
Kuupäev/date	18.05.09
PricewaterhouseCoopers, Tallinn	

meetodil. Investeeringud ühissettevõtetesse võetakse algselt arvele soetusmaksumuses, mida korrigeeritakse järgmistel perioodidel investori osalusega muutustes investeeringuobjekti omakapitalis. Grupi osalus tema ühissetvõtete soetus-järgsetes kasumites ja kahjumites on kajastatud kasumiaruandes ja osalus soetus-järgsetes reservide muutustes on kajastatud reservides. Soetus-järgselt toimunud muutuste võrra on korrigeeritud investeeringu bilansilist väärtust. Kasumiaruandes kajastab ettevõtja oma osalust ühiselt kontrollitava ettevõtte ärikasumis, finantstuludes ja finantskuludes eraldi kirjel "osalus ühissetvõtte kasumis/kahjumis". Laekunud dividendide võrra korrigeeritakse investeeringu bilansilist väärtust. Arvestuspõhimõtteid on muudetud vastavalt vajadusele kindlustamaks Grupi poolt kasutatavate põhimõtete järjekindlust.

AS LHV Group aruandes kajastati ühissetvõttena AS-i LHV Varrahaldus kuni hetkeni, mil AS LHV Group omandas AS-s LHV Varahaldus täiendava osaluse aastal 2007 selliselt, et AS LHV Varahaldus muutus AS LHV Group tütarettevõtteks ning on käesolevas aruandes konsolideeritud alates kontrolli omandamise hetkest.

2.4 Välisvaluutas toimunud tehingute ja saldode kajastamine

(a) Arvestus- ja esitusvaluuta

Raamatupidamise aruannetes on iga Grupi ettevõtte näitajad kajastatud selle majanduskeskonna valuutas, kus ettevõtte tegutseb (arvestusvaluuta). Konsolideeritud raamatupidamise aruanded on esitatud eesti kroonides, mis on emasettevõtte arvestus- ja esitusvaluutaks.

(b) Tehingud ja saldod välisvaluutas

Välisvaluutas fikseeritud tehingute kajastamisel on aluseks võetud tehingu toimumise päeval ametlikult kehtinud Eesti Panga (keskpank) valuutakursid. Välisvaluutas fikseeritud monetaarsed varad ja -kohustused ning mittemonetaarsed finantsvarad ja -kohustused, mida kajastatakse õiglase väärtuse meetodil, hinnatakse bilansipäeval ümber Eesti kroonidesse ametlikult kehtivate Eesti Panga valuutakurside alusel. Välisvaluutas fikseeritud monetaarsete varade ja kohustuste ümberarvestamisel tekkivad kasumid ning kahjumid kajastatakse kasumiaruandes real "kasum/kahjum väärtpaberitest". Välisvaluutas fikseeritud müügiootel monetaarsete finantsvarade (investeeringute) muutused õiglaselt väärtuses kajastatakse järgmiselt – valuutakursimuutuste mõju real "kasum/kahjum investeeringutelt" ning muud muutused investeeringu bilansilises väärtuses omakapitalis õiglase väärtuse ümberhindluse reservi koosseisus. Mittemonetaarsete varade, nagu investeeringud omakapitaliinstrumentidesse, mida kajastatakse õiglaselt väärtuses läbi kasumiaruande, valuutakursimuutuste mõju kajastatakse kasumiaruandes real "kasum/kahjum finantsvaradelt". Mittemonetaarsete varade, nagu investeeringud omakapitaliinstrumentidesse, mis klassifitseeritakse müügiootel finantsvaradena, valuutakursimuutuste mõju kajastatakse omakapitali koosseisus õiglase väärtuse ümberhindluse reservis.

2.5 Raha ja raha ekvivalendid

Raha ja selle ekvivalentidena kajastatakse rahavoogude aruandes kassas olevat sularaha, nõudmiseni hoiuseid pankades ning tähtajalisi hoiuseid esialgse tähtajaga kuni 3 kuud, mida saab ilma märkimisväärsete piiranguteta kasutada.

2.6 Finantsvarad

Grupp klassifitseerib finantsvarasid järgmistesse kategooriatesse:

- õiglaselt väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastatavad finantsvarad
- laenud ja nõuded
- müügiootel finantsvarad

Intialiseeritud ainult identifitseerimiseks
Initialed for the purpose of identification only
Intiaalid/Intials L.P.
Kuupäev/date 18.05.09
PricewaterhouseCoopers, Tallinn

Klassifitseerimine sõltub finantsvara soetuse eesmärgist. Ettevõtte juhtkond määrab finantsvarade esmasel kajastamisel nende klassifitseerimise.

(a) Finantsvarad õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande

Finantsvaradena õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastatakse

- kauplemise eesmärgil hoitavaid finantsvarasid (sh tuletisinstrumentid, vt lisa 2.8),
- finantsvarasid, mida nende esmasel kajastamisel on määratletud õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastatavaks

Finantsvarad kajastatakse **kauplemise eesmärgil hoitavaks**, kui need on soetatud peamiselt edasimüügi eesmärgil lähitulevikus. Tuletisinstrumentid kajastatakse kauplemise eesmärgil hoitavaks, kui neid ei ole kajastatud riskimaandamisinstrumentidena. Varad selles kategoorias kajastatakse käibevarana. Finantsvarade tavapäraseid oste ja müüke kajastatakse bilansis väärtuspäeval. Kauplemiseesmärgil hoitavad finantsvarad võetakse algselt arvele nende õiglases väärtuses, milleks on saadud või makstud varade õiglane väärtus, arvestamata tehingukulud. Pärast esmast arvelevõtmist kajastatakse neid finantsvarasid jätkuvalt nende õiglases väärtuses. Õiglase väärtuse muutused kajastatakse kasumi või kahjumina aruandeperioodi kasumiaruandes real netona "kasum/kahjum kauplemisest". Dividenditulu finantsvaradelt, mida kajastatakse õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande, kajastatakse kasumiaruandes real „Dividenditulu“ siis, kui Grupil tekib õigus dividendide saamiseks.

Investeeringute õiglaseks väärtuseks on noteeritud väärtpaberite puhul (st väärtpaberid, millele eksisteerib aktiivne turg) nende ostunoteering. Turul aktiivselt mittekaueldavate investeeringute õiglase väärtuse leidmiseks kasutatakse alternatiivseid meetodeid nagu hiljutistes tehingutes kasutatud hind (kui tegu on turutingimustega), diskonteeritud rahavoogude meetod või optioonide hindamise mudelid. Aastalõpu seisuga ei olnud ettevõttel bilansis selliseid investeeringuid, millede hindamisel oleks rakendatud alternatiivseid meetodeid.

Finantsvarad, mis on soetamisel määratletud õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande - finantsvarad klassifitseeritakse nimetatud kategooriasse, kui varade esmasel kajastamisel on need määratletud õiglases väärtuses läbi kasumiaruande kajastatavateks ning muutused õiglases väärtuses kajastatakse järjepidevalt kasumiaruandes.

Finantsvara kajastatakse esmasel arvelevõtmisel finantsvarana õiglases väärtuses läbi kasumiaruande kui:

- nimetatud klassifikatsioon vähendab hindamisest tulenevaid ebakõlasid
- kui teatud finantsvarade, nagu näiteks võla- või omakapitaliinstrumentide, õiglast väärtust hinnatakse kooskõlas dokumenteeritud riskipoliitika ja investeerimisstrateegiaga ning raporteerimine juhtkonnale toimub samadel alustel.

(b) Laenud ja nõuded

Laenud ja nõuded on fikseeritud või kindlaksmääratavate maksetega tuletisinstrumentideks mitteolevad finantsvarad, mis ei ole noteeritud aktiivsel turul. Laenud ja nõuded võetakse bilansis arvele, kui raha on kliendile makstud või on tekkinud nõudeõigus ja kajastatakse esmalt õiglases väärtuses koos tehingukuludega ning kajastatakse kuni nende tagasimaksmiseni või mahakandmiseni, vaatamata sellele, et osa nendest võib olla kantud läbi laenu allahindluse kuludesse. Peale esmast arvelevõtmist kajastab Grupp laene ja nõudeid korrigeeritud soetusmaksumuses (miinus põhiosa tagasimaksed ja vajadusel võimalikud alahindlused) ning arvestab järgmistel perioodidel intressitulu nõudelt kasutades sisemise intressimäära meetodit.

Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks	
Initialled for the purpose of identification only	
Initsiaalid/Initials	L. P.
Kuupäev/date	18.05.09
PricewaterhouseCoopers, Tallinn	

Nõuded klientidele tekivad klientidele teenuse osutamisest ja need võetakse algselt arvele õiglases väärtuses koos tehingukuludega ning kajastatakse seejärel korrigeeritud soetusmaksumuses kasutades sisemise intressimäära meetodit (miinus allahindlus vara väärtuse langusest, vt. 2.7).

(c) Müügiotel finantsvarad

Müügiotel finantsvaradena kajastatakse neid tuletisinstrumentideks mitteolevaid finantsvarasid, mida määratletakse selles kategoorias ja mida ei liigitata üheski teises kategoorias kajastatavaks. Neid kajastatakse pikaajalise varana, välja arvatud juhul kui juhtkonnal on kavatsus need realiseerida 12 kuu jooksul alates bilansikuupäevast.

Aruandeperioodil ei ole ettevõttel ühtegi müügiotel finantsvara.

2.7 Finantsvarade väärtuse langus

Vähemalt igal bilansipäeval hindab Grupp kas esineb objektiivseid tõendeid finantsvara või finantsvarade grupi väärtuse languse kohta. Finantsvara väärtus on langenud ning vastav allhindlus kajastatakse ainult juhul, kui allahindluse vajadusele viitavad objektiivsed asjaolud, mis selgusid pärast vara esmast kajastamist ('kahjulik sündmus') ja see kahjulik sündmus (või sündmused) omab mõju finantsvara või finantsvarade grupi tuleviku rahavoole, mis on usaldusväärselt hinnatav.

Nõuete ja laenude hindamisel on mitmeid riske konservatiivselt hinnatud. Iga nõude laekumist on individuaalselt hinnatud võttes arvesse kogu deebitori maksevõime kohta teada oleva informatsiooni. Grupp hindab, kas on ilmnunud objektiivseid asjaolusid, mis viitaks väärtuse langusele, kaaludes näiteks järgmisi situatsioone: ostja finantsraskused, pankrott või võimetus täita oma võlakohustus Grupi ees. Hinnanguliste laenukahjumite arvestamiseks on hinnatud laenude põhiosa ja intressinõuete laekumise tõenäosust järgnevatel perioodidel ning eeldatavate laekumiste diskonteeritud nüüdisväärtust, mis on diskonteeritud finantsvara esialgselt kehtinud intressimääraga ning samuti diskonteeritud eeldatavaid laekumisi tagatiste realiseerimisest (kui laen on tagatud, v.a. tulevased laenukahjumid, mis ei ole veel tekkinud), mis kõik koos aitavad hinnata tekkinud laenukahjumi suurust. Kahjumi suurust mõõdetakse kui vahet vara bilansilise maksumuse ja eeldatava tuleviku rahavoo nüüdisväärtuse vahel. Hinnanguliste ja tekkinud laenukahjumite ulatuses on moodustatud laenude allahindlus. Allahindluse kulu kajastatakse kasumiaruandes. Ebatähtsuse tõttu nõuded hinnatakse bilansis alla ja nende kaetava väärtuseni.

Juhul, kui nõuete hindamise aluseks olevad asjaolud muutuvad (kliendi krediidireitingu paranemine) ning muutust on võimalik objektiivselt seostada peale vara väärtuse langust toimunud sündmusega, tühistatakse eelnevalt kajastatud allahindlus vähendades allahindluse kontot. Kasumiaruandes kajastatakse allahindluse tühistamine real laenude ja nõuete allahindlused. Lootusetud nõuded kantakse bilansist välja moodustatud allahindluse arvel.

Intressitulu laenudelt on kajastatud kasumiaruandes real „Intressitulu”.

2.8 Tuletisinstrumentid

Tuletisinstrumentid (forward-, swap- ja optioonitehingud) võetakse arvele õiglases väärtuses, arvestamata tehingukulusid, tehingupäeval, edasine kajastamine toimub nende õiglases väärtuses. Juhul, kui tuletisväärtpaberid on noteeritud aktiivsel turul, kasutatakse õiglase väärtusena turuväärtust. Vastasel juhul kasutatakse õiglase väärtuse leidmiseks hindamismeetodeid. Kasumid/kahjumid tuletisinstrumentide ümberhindlusest kajastatakse tulu või kuluna kasumiaruande real kasum/kahjum investeringutelt. Need tehingud kajastatakse bilansis varana, kui nende turuväärtus on positiivne ning kohustusena, kui turuväärtus on negatiivne. Bilansilisi varade ja kohustuste õiglasi väärtusi tuletisinstrumentidelt ei saldeerita. Tuletisinstrumentide arvestusel ei kasutata riskimaandamisarvestuse erireegleid.

Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks Initialised for the purpose of identification only	
Initsiaalid/initials	L.P.
Kuupäev/date	18.05.09
PriowaterhouseCoopers, Tallinn	

2.9 Kapitalirendinõuded

Kapitalirenditehinguteks loetakse renditehingut, mille korral kõik olulised vara kasutamisest tulenevad riskid ja hüved lähevad rendileandjalt üle rentnikule. Vara juriidiline omandiõigus võib rentnikule üle minna rendiperioodi lõppedes. Kapitalirendilepinguist tulenevaid nõudeid kajastatakse nende liisingmaksete ajaldatud nüüdisväärtuses, millest on lahutatud nõuete põhiosa tagasimaksed. Rentnikult saadavad rendimaksed jagatakse kapitalirendinõude põhiosa tagasimakseteks ja finantstuluks. Finantstulu jagatakse rendiperioodile arvestusega, et rendileandja tulususe määr on igal ajahetkel kapitalirendi netoinvesteeringu jäägi suhtes sama. Kui rendilepingu sõlmimisega kaasnevad teenustasud, võetakse need arvesse rendi sisemise intressimäära ja kapitalirendinõude arvestusel.

Nõude hindamise aluseks on lepinguliste kohustuste õigeaegne täitmine, rendiobjekti eeldatav turuväärtus ja täiendavad tagatised, kliendi finantspositsioon ja usaldusväärsus. Nõude allahindlust kajastatakse vastava vara bilansireal negatiivse summana. Kapitalirendinõuete väärtuse langust hinnatakse sarnaselt lisas 2.7 kirjeldatud põhimõtetele.

2.10 Materiaalne põhivara

Materiaalseks põhivaraks loetakse Grupi enda majandustegevuses kasutatavaid varasid kasuliku tööeaga üle ühe aasta. Materiaalne põhivara võetakse algelt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast (k.a tollimaks ja muud mittetagastatavad maksud) ja otseselt soetamisega seotud kulutustest, mis on vajalikud vara viimiseks tema tööseisundisse ja -asukohta. Materiaalse põhivara objektile tehtud hilisemad väljaminekud kajastatakse põhivarana, kui on tõenäoline, et Grupp saab varaobjektiga seotud tulevast majanduslikku kasu ning varaobjekti soetusmaksumust saab usaldusväärselt mõõta. Muid hooldus- ja remondikulusid kajastatakse kuluna nende toimumise momendil.

Materiaalset põhivara kajastatakse bilansis tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Amortisatsiooni arvestamisel kasutatakse lineaarset meetodit. Arvutustehnika, mõõbli ning sisustuse aastase amortisatsioonimäärana kasutatakse 33%, rendipinna parendustele kas 20% aastas või amortiseerimist rendiperioodi pikkuse jooksul, sõltuvalt kumb on lühem. Enne 01.01.2007 on kasutatud rendipinna parendustele amortisatsioonimäärana 15%. Amortisatsiooni arvestamist alustatakse soetamise kuust ning arvestatakse kuni vara bilansiline väärtus jõuab selle vara lõppväärtuseni. Kui lõppväärtus ületab bilansilist jääkmaksumust, lõpetatakse amortisatsiooni arvestamine.

Igal bilansipäeval hinnatakse, kas kasutatavad amortisatsiooninormid, -meetodid ja varade lõppväärtuste hinnangud on asjakohased. Grupp viib läbi materiaalse varade väärtuse testi, kui on ilmnenud asjaolusid, mis võiksid viidata varade kaetava väärtuse langusele alla bilansilise jääkmaksumuse. Juhul kui vara bilansiline jääkmaksumus on suurem tema kaetavast väärtusest (kõrgem kahest järgnevast näitajast: vara neto õiglase väärtus miinus müügi kuludhind või vara kasutusväärtus), on materiaalse põhivara objektid kohe alla hinnatud nende kaetavale väärtusele kajastades vara väärtuse languse kulu aruandeperioodi kasumiaruandes.

Põhivara müügist saadud kasumid ja kahjumid, mis leitakse jääkväärtuse lahutamisel müügist saadud summadest, on kajastatud kasumiaruandes ridadel muud äritulud ja -kulud.

2.11 Immateriaalne põhivara

Immateriaalsed varad on eraldi identifitseeritavad mitterahalised mittefüüsilised varad ja mille hulka hetkel kuulub soetatud tarkvara. Immateriaalne põhivara võetakse algelt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja otseselt soetamisega seotud kulutustest. Peale soetamist, kajastatakse immateriaalset

Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks	
Initialed for the purpose of identification only	
Initialed/initials	L.P.
Kuupäev/date	18.05.09
PricewaterhouseCoopers, Tallinn	

põhivara bilansis tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumuliseeritud kulum ja kogunenud võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Amortisatsiooni arvestatakse lineaarselt. Amortisatsioonimäär ostetud litsentsidele on 33% aastas. Igal bilansipäeval hinnatakse, kas kasutatavad amortisatsiooninormid, -meetodid ja immateriaalsete varade lõppväärtuste hinnangud on asjakohased. Grupp viib läbi immateriaalsete varade väärtuse testi, kui on ilmnenud asjaolusid, mis võiksid viidata varade kaetava väärtuse langusele alla bilansilise jääkmaksumuse. Väärtuse languse kulu kajastatakse kasumiaruandes ulatuses, mille võrra vara bilansiline jääkmaksumus ületab kaetavat väärtust, mis on kõrgem kahest järgnevast näitajast: vara õiglase väärtus miinus neto müügi kulud või vara kasutusväärtus.

2.12 Finantskohustused

Võetud laenud ja emiteeritud võlakirjad võetakse algselt arvele õiglasest väärtusest, miinus tehingukulud (laekumisel saadud raha summas, vähendatuna tehingukulude võrra). Muud finantskohustused (võlad hankijatele, viitvõlad ja muud võlakohustused) võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, mis sisaldab ka kõiki soetamisega otseselt kaasnevaid kulusi.

Finantskohustus, mis on kajastatud õiglasest väärtusest muutustega läbi kasumiaruande, on instrument, mida hoitakse kauplemissümboolidel või kajastatakse õiglasest väärtusest esmasel arvelevõtmisel. Kõigi muude finantskohustuste edasine kajastamine toimub korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades sisemise intressimäära meetodit. Laenukulutused lülitatakse sisemise intressimäära arvutustesse. Erinevused laekunud summade (miinus tehingukulud) ja lunastusväärtuse vahel kajastatakse kasumiaruandes instrumendi tähtaja jooksul kasutades sisemist intressimäära. Intressikulud kajastatakse kasumiaruandes real „Intressikulu“.

Struktureeritud võlakirjad koosnevad hoiusest ning võlakirjas sisalduvast optsioonist. Kuna optsiooni väärtus sõltub alusvara tootlusest ehk fondiosaku väärtusest, on tegemist mitte lähedalt seotud tuletisinstrumendiga ja Grupp on sellest tulenevalt valinud, et võlakirja optsiooni osa kajastatakse õiglasest väärtusest lähtuvalt turuhinnast. Hoiuselt makstav intress kajastatakse „Intressikulu“ all ning optsiooni õiglase väärtuse muutus kirjes „Neto kasum/kahjum kauplemisest“.

2.13 Kohustused töövõtjate ees

Kohustused töövõtjate ees sisaldavad Eesti Vabariigis kehtiva tööseadusandluse kohaselt arvestatud puhkusetasu kohustust bilansipäeva seisuga, mis sisaldab lisaks puhkusetasu kohustusele ka sellelt arvestatud sotsiaalmaksu ja töötuskindlustusmaksu. Kohustused töövõtjatele kajastatakse bilansis lühiajalise kohustusena ning kasumiaruandes kajastatakse seonduv kulu tööjõukuluna.

2.14 Eraldised ja tingimuslikud kohustused

Bilansis kajastatakse eraldisena enne bilansipäeva toimunud kohustavast sündmusest tulenevaid kohustusi, millel on kas seaduslik või lepinguline alus või mis tulenevad ettevõtte senisest tegevuspraktikast (seaduslik või tõlgenduslik), mis nõuavad varast loobumist, mille realiseerumine on tõenäoline (on rohkem tõenäoline kui mitte, et vahendite väljavool on vajalik kohustuse rahuldamiseks) ja mille maksumust on võimalik usaldusväärselt mõõta, kuid mille realiseerimise aeg või summa ei ole täpselt teada. Eraldiste kajastamisel bilansis lähtutakse juhtkonna hinnangust eraldiste täitmiseks tõenäoliselt vajamineva summa ning eraldise realiseerumise aja kohta. Eraldis kajastatakse bilansis summas, mis on juhtkonna hinnangu kohaselt bilansipäeva seisuga vajalik eraldisega seotud kohustuse rahuldamiseks või üleandmiseks kolmandale osapoolale. Eraldiste kulu ja eraldiste bilansilise maksumuse muutuste kulu kajastatakse aruandeperioodi kuludes. Eraldisi ei moodustata tulevaste perioodide kahjumite katmiseks.

Juhul, kui eraldis realiseerub tõenäoliselt hiljem kui 12 kuu jooksul pärast bilansipäeva, kajastatakse seda diskonteeritud väärtuses (eraldisega seotud väljamaksete nüüdiseväärtuse summas), välja arvatud juhul, kui diskonteerimise mõju on ebaoluline.

Initsiaalidega ainult identifitseerimiseks	
Initialed for the purpose of identification only	
Initsiaalid/initials	L.P.
Kuupäev/date	18.05.09
PricewaterhouseCoopers, Tallinn	

Muude potentsiaalsete kohustuste osas (lubadused, garantiid ja muud kohustused), mille realiseerumine on vähem tõenäoline kui mitterealiseerumine või millega seotud kulusid ei ole võimalik usaldusväärselt hinnata, kuid mis teatud tingimustel võivad tulevikus muutuda kohustusteks, kajastatakse raamatupidamise aastaaruande lisades tingimuslike kohustustena. Kui ettevõtte on vastutav ühiselt või eraldi vastutav osalise kahju katmise eest, siis kajastatakse see ülejäänud osa kahjust, mille katmise eest on vastutavad teised osapooled tingimusliku kohustusena. Tingimuslikud kohustused võivad ajas muutuda esialgselt ootusest erineval viisil. Seetõttu hinnatakse neid järjepidevalt tuvastamiseks, kas on muutunud tõenäoliseks, et tulenevalt kohustusest on tõenäoliselt Grupil vaja varast loobuda. Kui on muutunud tõenäoliseks, et seni tingimusliku kohustusena kajastatud kohustise tulemusena peab ettevõtte varast loobuma, võtab Grupp arvele eraldise selle perioodi raamatupidamise aastaaruandes, millal vastav tõenäosuse muutus toimus (välja arvatud väga harvadel juhtudel kui kohustusega seotud kulu ei ole võimalik usaldusväärselt hinnata).

2.15 Pika- ja lühiajaliste varade ja kohustuste eristamine

Finantsvarad, milledest tulenevate hüvede realiseerumist Grupi jaoks on oodata 12 kuu jooksul, kajastatakse lühiajalise varana. Finantsvarad, millede puhul osaline hüvede realiseerumine toimub peale 12 kuu möödumist bilansipäevast, kajastatakse pikaajalisena selles osas, mille realiseerumist on oodata pärast 12 kuulise perioodi möödumist.

Finantskohustus liigitatakse lühiajaliseks, kui selle tasumise tähtaeg on kaheteist kuu jooksul alates bilansikuupäevast; või ettevõtte pole tingimusteta õigust kohustise tasumist edasi lükata rohkem kui 12 kuud pärast bilansikuupäeva. Laenukohustusi, mille tagasimakse tähtaeg on 12 kuu jooksul bilansipäevast, kuid mis refinantseeritakse pikaajaliseks pärast bilansipäeva, kuid enne aastaaruande kinnitamist, kajastatakse lühiajalistena. Samuti kajastatakse lühiajalistena laenukohustusi, mida laenuandjal oli õigus bilansipäeval tagasi kutsuda laenulepingus sätestatud tingimuste rikkumise tõttu.

Kõigi pikaajaliste finantsvarade ja kohustuste kohta on vastav pikaajaline osa eraldi välja toodud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande vastava lisa juures.

2.16 Tulud ja kulud

Tulud on kirjendatud tekkepõhise arvestusprintsipi alusel. Tulu kajastatakse siis, kui on tekkinud põhjendatud eeldus, et tehingust tulenevad hüved laekuvad Grupile, ning tulu on usaldusväärselt määratav. Tulu ettevõtte tavapärase äritegevuse käigus osutatud teenuste eest kajastatakse saadud või saadaoleva tasu õiglases väärtuses. Kulud kajastatakse kui Grupil on tekkinud kohustus vastava kulu osas ja/või kui grupp on saanud kaupade või teenuste, ja viimane on varasem.

Teenustasutulud (ka kontohalduse ja portfelli halduse tasud) kirjendatakse raamatupidamises siis, kui teenus on osutatud ja ettevõtte on tekkinud summale nõudeõigus. Laenu teenustasud (koos vastavate otseste kuludega), millede osas on tõenäoline, et vastavad laenud välja võetakse, kajastatakse sisemise intressimäära arvestuses. Nõustamisteenusute käigus saadavad teenustasutulud kolmandatelt osapooltelt (müügi- ja ostunõustamised, osaluste omandamised jms) kajastatakse üldjuhul lepingu aluseks oleva tehingu toimumisel. Portfelli halduse, muude nõustamisteenusute tasud ning investeerimisfondide tegevusega seonduvad varahaldustasud kajastatakse vastavalt lepingule, tavaliselt teenuse osutamise perioodi jooksul. Samu arvestuspõhimõtteid kasutatakse ka pikema perioodi jooksul osutatavate varahalduse, finantsplaneerimise ja kontohalduse teenuste osas. Tulemusega seotud tasud või tasu osad kajastatakse siis kui vastavad tulemusega seotud kriteeriumid on täidetud. Muud ühekordsed tehingutulud ning muud tulud kajastatakse tekkepõhiselt vastava tehingu toimumise hetkel.

Teenustasukulu kajastatakse peale teenuse saamist ja kui kohustus on tekkinud.

Intressitulu ja intressikulu on kajastatud kasumiaruandes kõikide instrumentide osas, mida kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades sisemise intressimäära meetodit.

Sisemise intressimäära meetod on finantsvara või -kohustuse korrigeeritud soetusmaksumuse arvestamise ja intressitulu või intressikulu vastavale perioodile jaotamise meetod. Sisemine intressimäär on määr, mis diskonteerib täpselt eeldatava tulevase rahavoo läbi finantsinstrumendi eeldatava eluea finantsvara või -kohustuse bilansilise väärtuseni. Sisemise intressimäära arvutamisel hindab ettevõtte rahavooge arvestades finantsinstrumendi kõiki lepingulisi tingimusi, kuid ei arvesta tulevasi krediitkahjumeid. Arvutusse kaasatakse kõik lepingulised olulised pooltevahelised tasutud või saadud teenustasud, mis on sisemise intressimäära lahutamatuks osaks, tehingukulud ja kõik muud täiendavad maksed või mahaarvamised.

Kui nõude puhul tekib vajadus allahindluseks, siis vähendatakse nõude bilansilist väärtust tema kaetava väärtuseni, milleks on eeldatavad rahavood diskonteerituna esialgse sisemise intressimääraga ning jätkates intressitulu kajastamist järgnevatel perioodidel vähendades allahindlust. Kui finantsvara või rühm samaseid finantsvarasid on vara väärtuse languse tõttu alla hinnatud, kajastatakse neilt tekkivat intressitulu kasutades sama intressimäära, millega diskonteeriti tuleviku rahavoogusid leidmaks vara väärtuse langusest tekkinud kahju.

Dividenditulu kajastatakse siis, kui omanikul on tekkinud seaduslik õigus nende saamiseks.

2.17 Varahaldusteenused

Grupp tegeleb varahaldusteenuste pakkumisega. Selliseid varasid, mille on Grupile hallata andnud kolmandad osapooled ja mis ei kuulu Grupile, bilansis arvele ei võeta. Antud varade haldamisest ja hoidmisest saadakse teenustasu ja Grupile nendega krediidiega tururiske ei kaasne.

2.18 Rendiarvestus – Grupp kui rentnik

Kapitalirendina käsitletakse rendilepingut, mille puhul kõik olulised materiaalse põhivara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule. Muud rendilepingud kajastatakse kasutusrendina.

Kapitalirenti kajastatakse bilansis vara ja kohustusena renditud vara õiglase väärtuse summas või rendimaksete miinimumsumma nüüdiseväärtuses, juhul kui see on madalam. Rendimaksed jaotatakse finantskuluks ja kohustuse jääkväärtuse vähendamiseks. Finantskulud jaotatakse rendiperioodile arvestusega, et intressimäär on igal ajahetkel kohustuse jääkväärtuse suhtes sama (sisemise intressimäära meetod). Kapitalirendi tingimustel renditud materiaalsed pikaajalised varad amortiseeritakse samaselt omandatud varaga, kusjuures amortisatsiooniperioodiks on vara eeldatav kasulik tööiga või rendisuhte kehtivuse periood, olenevalt sellest, kumb on lühem. Kapitalirendi lepingute sõlmimisega otseselt kaasnevad rentniku poolt kantavad esmased otsekulutused kajastatakse renditava vara soetusmaksumuse koosseisus.

Kasutusrendina käsitletakse rendilepingut, mille puhul olulised vara omandiga seonduvad riskid ja hüved ei kandu üle rentnikule. Kasutusrendimaksed kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt kasumiaruandes kuluna real „tegevuskulud“.

2.19 Maksustamine ja edasilükkunud tulumaks

Vastavalt kehtivale seadusandlusele Eestis ettevõtete kasumit ei maksustata, mistõttu ei eksisteeri ka edasilükkunud tulumaksu nõudeid ja kohustusi. Kasumi asemel maksustatakse Eestis jaotamata kasumit väljamakstavaid dividende maksumääraga 21/79 (kuni 31.12.2007 kehtis maksumäär 22/78) netodividendina

Initsiaallseeritud ainult identifitseerimiseks	
Initialed for the purpose of identification only	
Initsiaalid/initials	L. P.
Kuupäev/date	18.05.08
PricewaterhouseCoopers, Tallinn	

väljamakstud summalt. Dividendide väljamaksmisega kaasnevat ettevõtte tulumaksu kajastatakse kasumiaruandes tulumaksukuluna samal perioodil kui dividendid välja kuulutatakse, sõltumata sellest, millise perioodi eest need on välja kuulutatud või millal need tegelikult välja makstakse.

2.20 Varade ja kohustuste saldeerimine

Finantsvarasid ja -kohustusi ei saldeerita omavahel bilansis, välja arvatud juhul, kui Grupil on juriidiline õigus vara ja kohustuse tasaarveldamiseks ning on tõenäoline, et laekumine ja tasumine toimub netobaasil.

2.21 Kohustuslik reservkapital

Vastavalt äriseadustikule on moodustatud kohustuslik reservkapital. Reservkapital moodustatakse iga-aastastest puhaskasumi eraldistest. Igal majandusaastal tuleb reservkapitali kanda vähemalt 1/20 puhaskasumist, kuni reservkapital moodustab 1/10 aktsiakapitalist. Reservkapitali võib kasutada kahjumi katmiseks, samuti aktsiakapitali suurendamiseks. Reservkapitalist ei või teha väljamakseid aktsionäridele.

LISA 3 Riskipoliitika ja -juhtimine

AS LHV Group riskide identifitseerimise, juhtimise ja kontrolli põhimõtted on kehtestatud nõukogu poolt. Riskide juhtimise eesmärgiks on identifitseerida, hinnata, jälgida ja juhtida kõiki Grupi ettevõtete tegevusega seotud riske, kindlustamaks Grupi ettevõtete usaldusväärsuse, stabiilsuse ja kasumlikkuse. Grupi riskijuhtimise süsteem on tsentraliseeritud, et tagada ühtsete riskijuhtimise põhimõtete efektiivne rakendamine. Riskijuhtimise protsessid ja eeskirjad vaadatakse pidevalt üle ja uuendatakse vastavalt vajadusele. Riske võtvatest üksustest sõltumatult teostab riskide juhtimise üle kontrolli sisekontrolli üksus. Riskijuhtimise protsessid ja eeskirjad vaadatakse regulaarselt vähemalt kord aastas üle ja uuendatakse vastavalt vajadusele.

3.1 Kapitali juhtimine

Grupi eesmärk kapitali juhtimisel (mis on laiem mõiste, kui "omakapital" bilansis) on:

- ✓ täita kapitalile kehtestatud nõudeid, nagu need on ette nähtud järelevalveorgani poolt;
- ✓ tagada Grupi tegevuse jätkuvus ning võime aktsionäridele kasumit toota;
- ✓ säilitada tugev kapitali baas, mis toetab äritegevuse arengut.

Kapitali adekvaatsust ja seaduses ette nähtud kapitali kasutamist jälgib finantsosakond ning esitab kvartaalselt aruandlust järelevalveorganile. Grupile on kehtestatud kapitalinõuded grupi riskide katmiseks nii solo kui konsolideeritud baasil. 2008. aasta jooksul ei ole esinenud probleeme kapitali adekvaatsuse nõuete täitmisega. Grupi omavahendid koosnevad esimese, teise ja kolmanda taseme omavahenditest. Teise ega kolmanda taseme omavahendeid (allutatud laene, eelisaktsiaid) Grupil ei ole. Grupi konsolideeritud esimese taseme omavahendid seisuga 31.12.2008 olid 84 499 tuhat krooni (31.12.2007: 91 949 tuhat krooni).

Seisuga 31.12.2008 oli praegune LHV Pank investeerimisühing ning talle kehtisid väärtpaberituruseaduses sätestatud omavahendite piirnormid, mille järgi omavahendid peavad igal hetkel olema võrdsed või ületama aktsiakapitali (730 tuhat eurot e. 11 422 tuhat krooni) minimaalsuurust ning 25 protsenti investeerimisühingu püsivatest üldkuludest. LHV Pangale kehtivad alates litsentsi väljastamise hetkest 06.05.2009 krediidiasutuste seaduses sätestatud piirnormid, mille järgi panga omavahendid peavad ületama aktsiakapitali 5 miljonit eurot (78 233 tuhat krooni) minimaalsuurust.

LHV Varahalduse kui fondivalitseja omavahendid peavad igal hetkel ületama investeerimisfondide seaduses sätestatud aktsiakapitali (3 000 euro e. 46 940 tuhat krooni) minimaalsuurust, 25 protsenti püsivatest üldkuludest ning 2% valitsetavate pensionifondide koguvarade turuväärtusest. 2008. aastal tekkis ettevõttele

Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks	
Initialed for the purpose of identification only	
Initsiaalid/initials	L.P.
Kuupäev/date	18.05.09
PricewaterhouseCoopers, Tallinn	

finantskahjum kogusummas 10 039 tuhat krooni põhjustatuna ettevõtte poolt valitsetavate fondiosakute turuväärtuse langusest. Nimetatud kahjumist tulenes ettevõtte omavahendite kahanemine märgatavalt. Seaduses sätestatud omavahendite miinimumnormi täitmiseks emiteeris ettevõtte kolmel korral eurodes nomineeritud allutatud võlakirju kogusummas 12 517 tuhat krooni intressimääraga 16% ja tähtajaga 7 aastat. Võlakirjad ostis emaettevõtte AS LHV Group.

Konsolideeritud omavahendid	31.12.2008	31.12.2007
Sissemakstud aktsiakapital	79 841	76 496
Reservkapital	3 485	2 830
Eelmiste perioodide jaotamata kasum/kahjum	3 875	-11 194
Jooksva aruandeperioodi kasum/kahjum	-10 702	13 108
Vähemusosalus	16 945	19 561
Immateriaalne põhivara (miinusega)	-8 945	-8 852
Esimese taseme omavahendid kokku	84 499	91 949
Riskiga kaalutud varad	83 823	128 034
I kategooria varade bilansiline väärtus	13 329	8 890
II kategooria varade bilansiline väärtus	21 842	10 796
III kategooria varade bilansiline väärtus	9 662	9 721
IV kategooria varade bilansiline väärtus	74 624	121 014
Riskiga kaalutud bilansivälised tehingud		
Kapitalinõue välisvaluutariski katmiseks	1 203	2 883
Kapitalinõue kauplemisportfelli riskide katmiseks	661	163
Kapitalinõue riskikontsentratsiooni piirmäära ületanud kauplemisportfelli krediidiriskile avatud positsioonidelt	0	0
Kapitalinõuded kokku *	10 251	15 852

* Kapitalinõuded kokku = 10% *(riskiga kaalutud varad + bilansivälised tehingud) + valuutariski kapitalinõue + kauplemisportfelli kapitalinõue + kontsentratsiooni piirmäära ületanud positsioonide kapitalinõue

Laenukapitali juhtimine toimub sisemiste reeglite alusel, lähtudes krediidiriski, likviidsusriski ja intressimäära riski alapunktides selgitatud põhimõtetest.

3.2 Finantsriskide juhtimine

Peamised Grupi tegevusvaldkondadest tulenevad finantsriskid on:

- ✓ krediidirisk,
- ✓ tururisk,
- ✓ likviidsusrisk,

3.2.1 Krediidirisk

Krediidirisk kajastab potentsiaalset kahju, mis tuleneb vastaspoole suutmatusest täita õigeaegselt endale võetud kohustusi Grupi ees. Krediidirisk tuleneb rahast ja raha ekvivalentidest, tuletisinstrumentidest, panga- ja teiste finantsinstitutsioonide deposiitidest, kõige rohkem aga klientidele laenu andmisest, sealhulgas laekumata laenudest, kapitalirendi nõuetest ja muudest nõuetest ning tehingutest. Krediidiriski maandamiseks analüüsib LHV Pank nii klientide kui ka äripartnerite majandustegevust ja finantsseisu. Pärast laenu väljastamist jälgitakse pidevalt kliendi maksevõimet ja tagatise väärtust.

Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks	
Initialed for the purpose of identification only	
Initsiaalid/initials	L.P.
Kuupäev/date	18.05.09
PricewaterhouseCoopers, Tallinn	

LHV Pank annab klientidele laenu väärtpaperite tagatisel ehk finantsvõimendust. Laenu maksimaalne summa sõltub investeerimiskontol hoitavate tagatisvarade turuväärtusest ja LHV Panga poolt määratud üldisest limiidist, milleks on 1 miljon krooni (või selle ekvivalent välisvaluutas) kliendi kohta. Suuremate laenude väljastamine eeldab kliendi poolt tagatiseks pakutava portfelli analüüsi ja otsustus kuulub juhatuse pädevusse. LHV Panga poolt tagatisena aktsepteeritavate turukõlblike finantsinstrumentide loetelu ja tagatismäärad on avaldatud www.lhv.ee. Võimenduse laenuga seotud krediidirisk on maandatud tagatiseks nõutavate finantsinstrumentide väärtuse pideva jälgimise kaudu. Tagatisvarade väärtuse langemisel alla kehtestatud piirmäära on LHV Pangal õigus nõuda kliendilt lisatagatise kandmist kontole või teostada ilma kliendi tehingukorralduseta kliendi kontol laenu tagastamist, likvideerides selleks tagatisvara.

LHV Varahaldus osutab fondide valitsemise teenust investeerimis- ja pensionifondidele. Fondide valitsemistasud arvestatakse vastavalt emissiooniprosppektidele ning LHV Varahaldus saab igakuiselt valitsemistasu, mis kantakse fondivalitseja poolt fondi arvelt fondivalitseja arvele, mistõttu ei eksisteeri olulist krediidiriski.

LHV Ilmarise Kinnisvaraportfelli OÜ kapitalirendilepingute alusel renditud kinnisvara kuulub juriidiliselt ettevõttele, kuni nõuded on täies ulatuses laekunud, mistõttu olulist krediidiriski ettevõttele ei ole. Seda eeldusel, et hinnad kinnisvaraturul oluliselt ei lange, mille tõttu rendi- ja muude kaasnevate nõuete tagatiseks oleva kinnisvara hind võiks langeda alla nõudesumma nominaalväärtuse. Käesolevaks hetkeks on vahepeal märgatavalt tõusnud hinnad kinnisvaraturul tagasi jõudnud 2004. aasta tasemele, mil koostatud hindamisaktide järgselt on tagatised piisavad kapitalirendinõuete katmiseks ning tagatisvarast tulenevaid riske ei eksisteeri.

Krediidi kvaliteedi analüüs on toodud järgnevas tabelis:

	31.12.2008				31.12.2007			
	Kapitali- rendi nõuded	Laenud era-juriidilistele isikutele	Laenud juriidilistele isikutele	Kokku	Kapitali- rendi nõuded	Laenud era-juriidilistele isikutele	Laenud juriidilistele isikutele	Kokku
Allahindlus- vajadusega nõuded	4 238	12 728	13 373	30 639	4 393	51 350	6 011	61 754
Tähtaja ületanud nõuded	8	27	49	84	17	170	47	234
Bruto	4 246	12 755	13 722	30 723	4 410	51 520	6 058	61 988
Nõuete allahindlus	0	-15	0	-15	0	-40	0	-40
Neto	4 246	12 740	13 722	30 708	4 410	51 480	6 058	61 948

Grupil puuduvad individuaalselt allahinnatud nõuded.

Seisuga 31.12.2008 oleks ilma tagatise omamata Grupi maksimaalne krediidiriskile avatud positsioon nende laenude ja kapitalirendi nõuete bilansiline väärtus ehk 30 708 tuhat krooni (31.12.2007: 61 948 tuhat krooni).

Tuletisinstrumentide maksimaalne krediidiriskile avatud positsioon on nende õiglane väärtus, mis seisuga 31.12.2008 on 96 tuhat krooni (31.12.2007: 53 tuhat krooni).

Teiste õiglasest väärtuses läbi kasumiaruande kajastatavate finantsvarade maksimaalne krediidiriskile avatud positsioon seisuga 31.12.2008 on võlakirjade bilansiline väärtus ehk 18 720 tuhat krooni (31.12.2007: 4 014 tuhat krooni).

Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks Initialed for the purpose of identification only Initsiaalid/initials <u>L.P.</u> Kuupäev/date <u>18.05.09</u> PricewaterhouseCoopers, Tallinn
--

Klientidele esitatud muude nõuete maksimaalne krediitriskile avatud positsioon seisuga 31.12.2008 on samuti nende nõuete bilansiline väärtus: 3 231 tuhat krooni (31.12.2007: 2 893 tuhat krooni).

Aruande koostamise hetkeks on laekumata nõue summas 573 tuhat, mille lepinguline maksetähtaeg on juuli, 2009. Kõik ülejäänud nõuded on laekunud.

3.2.2 Tururisk

Tururisk tuleneb LHV Panga kauplemis- ja investeerimistegevusest intressitoodete, valuuta- ja aktsiaturgudel. Tururisk väljendab potentsiaalset kahju, mis võib tekkida valuutakursside, väärtpaberite hindade või intressimäärade ebasoodsatest muutustest. Potentsiaalsete kahjude hindamiseks kasutatakse VaR (Value at Risk) meetodit. See näitab maksimaalset võimalikku kahju ühel kauplemispäeval konkreetsest portfelist 99% tõenäosuse alusel. Optsiooniportfellid on limiteeritud kogu portfelli avatud delta limiidiga. Tururiskide maandamiseks on kehtestatud konservatiivsed kauplemisportfelli ja välisvaluuta netopositsiooni limiidid, mille jälgimise eest vastutab sisekontrolli üksus.

LHV Varahaldus investeerib üle poole oma kapitalist enda poolt juhitud investeerimisfondide osakutesse. Tururiski komplekteerimise ja jälgimisega tegeleb LHV Varahalduse juhatus.

✓ Valutarisk

Valutarisk võib tekkida seoses välisvaluutas denomineeritud väärtpaberite omandamisega või välisvaluutas nõuete ja kohustuste tekkimisel klientide vastu. Välisvaluutade avatud netopositsioonide jälgimine toimub igapäevaselt. Kui riskile avatud positsioon ületab kehtestatud piirmäärasid, rakendatakse koheselt meetmeid selliste positsioonide vähendamiseks (maandatakse risk vastavate instrumentidega, nt valuutafoward, valuutafutuur).

Valutariski juhitakse järgmiste limitide alusel:

- OECD liikmesriikide valuutade avatud positsioon ei tohi ületada 15% neto-omavahenditest
- Avatud positsioon mistahes muus valuutas (v.a. euro, lattu, liitu) ei tohi ületada 5% neto-omavahenditest
- Eesti krooni, Läti lati ja Leedu liti avatud positsioonid on piiranguteta, kuna kroon ja liitu on seotud euroga kindla kursi alusel ning lattu on fikseeritud kõikumisulatusega +/-1% euro suhtes.

Info valutariski kandvate varade ja kohustuste kohta on toodud tabelites lehekülgedel 27-28. Põhilised valuutad, milles grupp omab riskile avatud positsioone, on USD, SEK ja LVL. Riskile avatud positsioonid ei ole 2008. aasta jooksul oluliselt muutunud võrreldes bilansipäeva 31.12.2008 seisuga.

Teostatud on tundlikkuse analüüs valutariskile avatud positsioonidest tulenevate põhjendatud võimalike muutuste mõju kohta kasumiaruandele.

	Muutus	2008	Muutus	2007
USD kurss	+10%	-57	+10%	4
	-10%	57	-10%	-4
SEK kurss	+5%	-4	+6%	-8
	-5%	4	-6%	8
LVL kurss	+5%	31	+0,5%	13
	-5%	-31	-0,5%	-13
Kursside tugevnemise mõju kokku		-30		9
Kursside nõrgenemise mõju kokku		30		-9

Initsialiseeritud ainult identifiitseerimiseks	
Initialed for the purpose of identification only	
Initsiaalid/initials	L.P.
Kuupäev/date	18.05.09
PricewaterhouseCoopers, Tallinn	

Avatud valuutapositsioonid

Alljärgnevad tabelid annavad ülevaate valuutade avatud positsioonist tulenevast riskist. Erinevates valuutades nomineeritud varad ja kohustused on tabeli veergudes toodud EEK ekvivalendis vastavalt bilansipäeval kehtivale vahetuskursile. Bilansis õiglaselt väärtustatud tulefininstrumendid on kajastatud bilansiväliste varade/kohustuste hulgas lepinguliste summade koosseisus. Grupi avatus valuutariskile ja finantsvarade ja -kohustuste mahud bilansipäeval ei erine oluliselt aasta jooksul esinenud keskmisest positsioonist.

	Seisuga 31.12.2008							
Valuutariski kandvad varad	EEK	EUR	LTL	LVL	SEK	USD	Other	Kokku
Raha ja raha ekvivalendid	21 106	490	201	57	0	0	0	21 854
Finantsvarad õiglaselt väärtustatud muutustega läbi kasumiaruande	18 830	25 950	297	0	1	34	0	45 112
Laenud klientidele	7 076	5 842	7 216	267	334	4 677	1 050	26 462
Nõuded klientide vastu	2 368	156	0	0	0	573	134	3 231
Muud varad	1 819	351	7	8	0	0	0	2 185
Valuutariski kandvad varad kokku	51 199	32 789	7 721	332	335	5 284	1 184	98 844
Valuutariski mittekanndvad varad								
Kapitalirendi nõuded	4 246	0	0	0	0	0	0	4 246
Firmaväärtus	8 723	0	0	0	0	0	0	8 723
Materiaalne ja immateriaalne põhivara	7 644	0	0	0	0	0	0	7 644
Valuutariski mittekanndvad varad kokku	20 613	0	0	0	0	0	0	20 613
Varad kokku *	71 812	32 789	7 721	332	335	5 284	1 184	119 457
Bilansivälised varad lepingulistes summades (lisa 14)	4 570	0	0	0	0	0	0	4 570
Valuutariski kandvad kohustused								
Saadud laenud	3 963	8 261	0	0	0	0	0	12 224
Kapitalirendikohustus	0	414	0	0	0	0	0	414
Muud finantskohustused	379	2	161	0	0	0	0	542
Viitvõlad	5 960	154	426	91	0	11	0	6 642
Valuutariski kandvad kohustused kokku	10 302	8 831	587	91	0	11	0	19 822
Valuutariski mittekanndvad kohustused								
Emiteeritud võlakirjad	4 342	0	0	0	0	0	0	4 342
Ettemakstud tulevaste perioodide tulud	9	1 336	0	0	0	0	0	1 345
Eraldised	300	0	0	0	0	0	0	300
Valuutariski mittekanndvad kohustused kokku	4 651	1 336	0	0	0	0	0	5 987
Kohustused kokku *	14 953	10 167	587	91	0	11	0	25 809
Bilansivälised kohustused lepingulistes summades (lisa 14)	0	0	0	0	572	3 902	0	4 474
Omakapital kokku	93 744	0	0	0	0	0	0	93 744
Avatud valuutapositsioon	-32 315	22 622	7 134	241	-237	1 371	1 184	0

* varad kokku ja kohustused kokku erinevad bilansis esitatud väärtustest tulefininstrumendide õiglase väärtuse võrra, mis käesolevas tabelis on näidatud lepingulistes summades.

Seisuga 31.12.2007

Valuutariski kandvad varad	EEK	LTL	LVL	EUR	SEK	USD	Other	Kokku
Raha ja raha ekvivalendid	8 445	4	2	1 172	170	232	771	10 796
Finantsvarad õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande	29 042	0	0	28 329	22	87	211	57 691
Laenud klientidele	15 165	25 950	2 610	3 275	2 570	7 057	911	57 538
Nõuded klientide vastu	1 824	0	0	100	103	691	175	2 893
Muud varad	1 502	18	0	898	0	0	0	2 418
Valuutariski kandvad varad kokku	55 978	34 910	2 612	24 836	2 865	8 067	2 068	131 336
Valuutariski mittekandvad varad								
Kapitalirendi nõuded	4 410	0	0	0	0	0	0	4 410
Firmaväärtus	8 723	0	0	0	0	0	0	8 723
Materiaalne ja immateriaalne põhivara	5 952	0	0	0	0	0	0	5 952
Valuutariski mittekandvad varad kokku	19 085	0	0	0	0	0	0	19 085
Varad kokku *	75 063	34 910	2 612	24 836	2 865	8 067	2 068	150 421
Bilansivälised varad lepingulistes summades (lisa 14)	10 711	0	0	0	0	0	0	10 711
Valuutariski kandvad kohustused								
Saadud laenud	18 677	0	0	10 929	0	191	0	29 797
Viitvõlad	9 462	764	243	35	0	7	0	10 511
Valuutariski kandvad kohustused kokku	28 139	764	243	10 964	0	198	0	40 308
Valuutariski mittekandvad kohustused								
Eraldised	4 880	0	0	0	0	0	0	4 880
Emiteeritud võlakirjad	4 485	0	0	0	0	0	0	4 485
Valuutariski mittekandvad kohustused kokku	9 365	0	0	0	0	0	0	9 365
Kohustused kokku *	37 504	764	243	10 964	0	198	0	49 673
Bilansivälised kohustused lepingulistes summades (lisa 14)	0	0	0	0	2 825	7 833	0	10 658
Omakapital kokku	100 801	0	0	0	0	0	0	100 801
Avatud valuutaposisioon	-52 531	34 146	2 369	13 872	40	36	2 068	0

* varad kokku ja kohustused kokku erinevad bilansis esitatud väärtustest tuletisinstrumentide õiglasest väärtuse võrra, mis käesolevas tabelis on näidatud lepingulistes summades.

Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks
 Initialed for the purpose of identification only
 Initsiaalid/Initials L.P.
 Kuupäev/date 18.05.09
 PricewaterhouseCoopers, Tallinn

✓ **Hinnarisk**

Hinnariski kandvateks finantsinstrumentideks on LHV Panga kauplemisportfelli ning LHV Varahalduse investeerimisportfelli väärtpaberid. LHV Panga kauplemisportfelli suurusele on kehtestatud limiidid. Kauplemisportfelli juhib maaklerite üksuse juht ning limiidist kinni pidamist kontrollib sisekontrolli üksus.

LHV Panga kauplemisportfelli tundlikkuse analüüs:

Mõju kasumiaruandele	Muutus	2008	Muutus	2007
Aktšiad	+10%	461	+20%	11
	-10%	-461	-20%	-11
Fondiosakud	+10%	27	+10%	27
	-10%	-27	-10%	-27
Võlakirjad	+20%	881		
	-20%	-881		
Hindade tõusu mõju kokku		1 349		38
Hindade languse mõju kokku		-1 349		-38

LHV Varahalduse investeerimisportfelli eesmärk on investeerida vabad vahendid samaselt sellele, kuidas investeeritakse LHV Varahalduse poolt juhitud fondide varasid, mistõttu investeerib LHV Varahaldus rohkem kui poole kapitalist enda poolt juhitud fondidesse. Likviidsuse tagamise eesmärgil paigutatakse ülejäänud vabad vahendid likviidsetesse väärtpaberitesse, muuhulgas võlakirjadesse ja hoiustesse. LHV Varahalduse investeerimisportfelli kuuluvate võlakirjade 20% hinnalanguse puhul tekiks kahjum 2 863 tuhat krooni.

Vastavalt investeerimisfondide seadusele on LHV Varahalduse kui fondivalitseja kohustuslik osalus igas tema hallatavas kohustuslikus pensionifondis 1% osakute arvust. LHV Varahalduse investeerimisportfelli kuuluvad nii pensionifondide osakud kui ka tema poolt hallatavate investeerimisfondide osakud. Juhtkond ei oska objektiivselt hinnata tema poolt hallatavate fondide osakute hinnamuutusi järgneva 12 kuulise perioodi jooksul, mistõttu ei ole seda võimalikku mõju kasumiaruandele siin välja toodud. Olulised finantskahjumid fondide turuväärtuste languselt on vastu võetud aastal 2008 ning juhtkond usub, et 2009. aasta lõpuks on turuväärtused tõusnud võrreldes 2008. aasta lõpuga.

✓ **Intressimäära risk**

Intressimäära võimalikust muutumisest tuleneva rahavoo riski vähendamiseks kasutab LHV Pank eelkõige fikseeritud intressi nii laenude võtmisel kui ka andmisel. Antud laenude fikseeritud intressimäär oli 2008. aastal 7.5-20.5% (2007: 7.75-12.75%). Antud laenude intressimäärad muudetakse maksimaalselt kord kuus vastavalt turu intressimäärade liikumisele. Laenude võtmisel jälgitakse eelkõige kaalutud keskmise intressimäära suhet antud laenude kaalutud keskmisesse intressimäära. 2008. aastal oli saadud laenude intressimäär kuni 8% (2007: 8%). Intressimäära riski vähendatakse ka laenude tähtaegade sobituse kaudu – laene võetakse sisse enamasti lühikese tähtajaga, kuid pikendamise võimalusega.

LHV Ilmarise Kinnisvaraportfelli OÜ kapitalirendi nõuded on fikseeritud intressiga vahemikus 6-8% ja väljaantud võlakirjad fikseeritud intressiga 5.8%. Võlakirjade lunastamine viiakse läbi vastavalt graafikujärgsetele kapitalirendi nõuete laekumistele. Kui kliendid soovivad kapitalirendilepinguid lõpetada ennetähtaegselt, siis on Grupil õigus lähtuvalt neist lõpetatud lepingutest lunastada võlakirju täiendavalt laekunud summas. Sellest tulenevalt puudub Grupil oluline intressimäära risk.

Initialiseeritud ainult identifitseerimiseks	
Initialed for the purpose of identification only	
Intsiaalid/initials	L.P.
Kuupäev/date	18.05.09
PricewaterhouseCoopers, Tallinn	

Kuna nii antud kui võetud laenu portfelli on oma iseloomult lühiajaline, siis ei avalda turu intressimäärade muutumine olulist mõju laenude õiglasele väärtusele.

LHV Varahalduse investeerimisportfellis on kahte liiki võlakirju:

- fikseeritud intressimääraga kupongvõlakirjad, mille puhul ei eksisteeri intressimäärariski (31.12.2008 bilansilises väärtuses 6 875 tuhat krooni);
- ujuva intressimääraga kupongvõlakirjad, mistõttu võivad oodatavad rahavood investeringult erineda tegelikest (31.12.2008 bilansilises väärtuses 7 440 tuhat krooni).

Viimaste võlakirjade oodatavat tootlust hindab Varahalduse juhtkond piisavalt heaks ning aktsepteerib mõningast intressimäärariski.

3.2.3 Likviidsusrisk

Likviidsusrisk on seotud Grupi maksevõimega lepinguliste kohustuste õigeaegseks täitmiseks ning see tuleneb erinevustest varade ja kohustuste tähtaegade vahel. Likviidsusriski juhtimisega tegeleb LHV Panga finantsosakond. Likviidsusriski maandamiseks jälgitakse igapäevaselt nõuete ja kohustuste tõenäolist netopositsiooni erinevate ajavahemike kaupa ning hoitakse seejuures igal ajal oma arvel piisavat varu likviidseid vahendeid. Jooksvat täiendatakse finantseerimisallikate varusid, kui saabuvad nende tähtajad või kui kliendid täiendavalt laenu võtavad. Kui klientide poolt võetud laenu mahud vähenevad, vähendatakse vastavalt ka finantseerimisallikate mahtu, kuna saadud laenud on kõik lühiajalised. Seisuga 31.12.2008 ega 31.12.2007 ei ole Grupil ühtegi tähtaega ületanud võlgnevust.

Emiteeritud võlakirjade diskonteerimata rahavood on perioodil kuni 1 aasta summas 415 tuhat krooni, perioodil 1-5 aastat summas 1 631 tuhat krooni ja üle 5 aasta summas 4 915 tuhat krooni. Vastavate kapitalirendinõuete diskonteerimata rahavood kuni 1 aasta jooksul on 422 tuhat krooni, 1-5 aasta jooksul 1 650 tuhat krooni ja üle 5 aasta 4 883 tuhat krooni.

2008. aastal valitsenud globaalne likviidsuskriis ei ole Grupi finantseerimisvõimalusi mõjutanud, kuna aktsiaturgude kriisist tulenevalt on vähenenud LHV Panga klientide poolt kasutatud finantseerimise maht ning sellega seoses on vähenenud vajadus finantseerimisallikate kaasamiseks.

Järgnevatel tabelites on ära toodud finantsvarade ja -kohustuste jaotus tähtaegade lõikes. Analüüsis on kasutatud bilansilisi väärtusi, välja arvatud tuletisväärtused, mille puhul on kasutatud lepingulisi summasid. Vastavat selgitust nende varade ja kohustuste õiglase väärtuse kohta vt lisa 3.3.

Initsiaallaseeritud ainult identifitseerimiseks	
Initialed for the purpose of identification only	
Initsiaalid/initialed	L. P.
Kuupäev/date	18.05.09
PricewaterhouseCoopers, Tallinn	

Seisuga 31.12.2008

Finantsvarad	Kuni 3 kuud	3-12 kuud	1-5 aastat	üle 5 aasta	Kokku
Raha ja raha ekvivalendid	21 854	0	0	0	21 854
Finantsvarad õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande	9 940	1 111	11 558	22 503	45 112
Tuletisinstrumentid	668	0	0	0	668
Laenud klientidele	15 482	10 980	0	0	26 462
Nõuded klientide vastu	2 657	574	0	0	3 231
Kapitalirendi nõuded	39	122	712	3 373	4 246
Muud nõuded ja varad	437	637	893	218	2 185
Kokku	51 077	13 424	13 163	26 094	103 758

Finantskohustused					
Tuletisinstrumentid	572	0	0	0	572
Saadud laenud	7 247	4 977	0	0	12 224
Muud finantskohustused	542	0	0	0	542
Ettemakstud tulud	343	1 002	0	0	1 345
Kapitalirendikohustus	22	67	325	0	414
Viitvõlad ja muud kohustused	3 521	3 121	0	0	6 642
Emiteeritud võlakirjad	37	189	717	3 399	4 342
Eraldised	0	300	0	0	300
Kokku	12 284	9 656	1 042	3 399	26 381

Seisuga 31.12.2007

Finantsvarad	Kuni 3 kuud	3-12 kuud	1-5 aastat	üle 5 aasta	Kokku
Raha ja raha ekvivalendid	10 796	0	0	0	10 796
Finantsvarad õiglasest väärtuses muutustega läbi kasumiaruande	4 440	15 271	0	37 980	57 691
Tuletisväärtpaberid	2 033	845	0	0	2 878
Laenud klientidele	55 130	2 408	0	0	57 538
Nõuded klientide vastu	2 199	694	0	0	2 893
Kapitalirendi nõuded	41	125	669	3 575	4 410
Kokku	74 639	19 343	669	41 555	136 206

Finantskohustused					
Tuletisväärtpaberid	1 994	831	0	0	2 825
Saadud laenud	29 797	0	0	0	29 797
Viitvõlad ja muud kohustused	9 273	1 238	0	0	10 511
Emiteeritud võlakirjad	35	173	674	3 603	4 485
Kokku	41 099	2 242	674	3 603	47 618

Initsiaalidega ainult identifitseerimiseks
 Initialed for the purpose of identification only
 Initsiaalid/Initials L.P.
 Kuupäev/date 18.05.09
 PricewaterhouseCoopers, Tallinn

3.3 Finantsvarade ja -kohustuste õiglane väärtus

Grupi hinnangul ei erine konsolideeritud bilansis korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud varade ja kohustuste väärtused oluliselt nende õiglasest väärtusest seisuga 31.12.2008 ja 31.12.2007. Klientidele antud laenud on piisavalt lühiajalised ja väljastatud turutingimustel, seega ei muutu õiglane turuintress ja ka laenu õiglane väärtus oluliselt laenuperioodi jooksul. Saadud laenud ja struktureeritud võlakirjade hoiuse osa on samuti lühikese tähtajaga ja seetõttu ei muutu nende õiglane väärtus oluliselt laenu või hoiuse perioodi jooksul. Laenude likviidsuse kohta on info esitatud eelnevas alapunktis.

Nõuded klientidele ning viitvõlad ja muud kohustused on tavapärase äritegevuse käigus tekkinud ja kuuluvad tasumisele lühiajaliselt, mistõttu ei erine nende õiglane väärtus juhtkonna hinnangul bilansilisest väärtusest oluliselt. Need nõuded ja kohustused ei kannu intressi.

Nii kapitalirendi nõuded kui nende vastu emiteeritud võlakirjad on pikema tähtajaga ja nende puhul võib hetke intressimäärade järgsete oodatavate rahavoogude õiglane väärtus erineda kapitalirendi nõuete ja emiteeritud võlakirjade bilansilisest väärtusest. Emiteeritud võlakirjad on noteeritud Tallinna Börsil. Alates noteerimisest 13.10.2005 kuni 31.12.2008 ei ole toimunud nende võlakirjadega ühtegi tehingut ning seega ei ole ka infot hinnaliikumiste kohta. Kuna järelturul ei ole tehinguid võlakirjadega tehtud, siis ei ole võlakirjade õiglase väärtuse usaldusväärne määramine praktiliselt võimalik, mistõttu ei ole seda väärtust siin eraldi välja toodud. Rentnikel on õigus leping lõpetada praktiliselt igal ajal liisingperioodi jooksul, seega ei oleks õige arvestada neid rahavoogusid hetkel jõus olevatest lepingutest oodatavate rahavoogudena lähtudes lepingutes toodud graafikutest. Võlakirju on lunastatud täpselt samas mahus väljaostetud kapitalirendilepingutega. Seetõttu on juhatuse hinnatud ja otsustanud, et liisingnõuete ja emiteeritud võlakirjade õiglane väärtus koos vaadatuna ei erine oluliselt nende bilansilisest väärtusest.

3.4 Operatsioonirisk

Operatsioonirisk on võimalik kahju, mis tuleneb inimeste, protsesside või infosüsteemide vigadest. Igapäevaselt kasutatakse tehingute teostamisel võimalike kahjude minimeerimiseks tehingulimiitide ja pädevuste süsteeme ning Grupi tööprotseduurides rakendatakse duaalsuse printsiipi, mille järgi peab tehingu või protseduuri teostamiseks olema vähemalt kahe töötaja või üksuse kinnitus.

Operatsiooniriskide jälgimisest saadav info abistab Grupi sisemise kapitali adekvaatsuse tagamiseks vajalikul alginformatsioonil kogumist ja kapitalinormide hindamist. Andmebaasi kogutud juhtumite analüüsi tulemusena on võimalik vaadata üle protseduurireeglite kitsaskohad, vältida vigade tekkimist tulevikus ja maandada võimalikud riskid või määratleda nende aktsepteerimise tingimused. Operatsiooniriski andmebaasi info kogumise eest vastutavad ettevõtte allüksuste juhid. Informatsiooni analüüsiga ning vajalike meetmete tarvitusele võtmisega tegeleb LHV Panga juhatuse.

Operatsiooniriskide hindamisel, jälgimisel ja maandamisel on oluline roll vastavuskontrollil ning siseauditiil. Vastavuskontrolli teostaja peamiseks ülesandeks on väärtipaberituruse seadusest tulenevalt määratleda Grupi tegevuse õigusaktidele, Finantsinspektsiooni soovituslikele juhenditele ja Grupi sise-eeskirjadele mittevastavuse riskid, arvestades äritegevuse iseloomu, ulatust ja keerukust ning osutatavate teenuste iseloomu, ning korraldada nende riskide maandamine või ka vältimine. Siseaudit on sõltumatu ja objektiivne, kindlustandev ning konsulteeriv tegevus, mis on suunatud ettevõtte tegevuse täiustamiseks ja väärtuse lisamiseks. Siseaudit aitab kaasa ettevõtte eesmärkide saavutamisele, kasutades süsteemset ja distsiplineeritud lähenemist hindamiseks ja täiustamiseks riskide juhtimise, kontrolli ja organisatsiooni haldamise efektiivsust.

Initsiaallõpetatud ainult identifitseerimiseks	
Initialed for the purpose of identification only	
Initsiaalid/Initials	L.P.
Kuupäev/date	18.05.09
PricewaterhouseCoopers, Tallinn	

3.5 Majanduskriisi mõjud

Juhtkond on hinnanud globaalse likviidsuskriisi ja sellega kaasnenud üldise majanduskriisi mõjusid ettevõtte äritegevusele. Oluliseks Grupi tegevust mõjutavaks asjaoluks on finantsturgudel kaubeldavate instrumentide väärtuse langusest põhjustatud klientide kauplemisaktiivsuse vähenemine ning Grupi poolt valitsetavate fondide turuväärtuse vähenemine ning sellega seotud finantskahjum. Fondide turuväärtuse vähenemise tõttu on vähenenud ka haldustasutulud fondide valitsemiselt. Maaklerteenuse vahendusest saadavaid teenustasutulusid on 2008. aastal suudetud hoida samal tasemel 2007. aasta tuludega. Juhtkonnal ei ole võimalik usaldusväärselt ennustada, milline on majanduskriisi mõju Grupi tegevusele ja finantspositsioonile 2009. aastal. Juhtkond usub, et on võtnud kasutusele kõik vajalikud meetmed, et tagada Grupi ettevõtete jätkusuutlikkus ja kasv praegustes tingimustes.

LISA 4 Olulised juhtkonnapoolsed otsused ja hinnangud

Vastavalt IFRS-le tuginevad mitmed konsolideeritud aruandes esitatud finantsnäitajad rangelt raamatupidamislikele juhtkonnapoolsetele eeldustele ja hinnangutele, mis omavad mõju bilansikuupäeva seisuga raamatupidamise aruandes esitatud varade ja kohustuste väärtustele ning aruandes avaldatud tingimuslikele varadele ja kohustustele, samuti järgnevate majandusaastate aruandeperioodide tuludele ja kuludele. Kuigi need hinnangud põhinevad juhtkonna parimal teadmisel ning järeldustel käimasolevatest sündmustest, ei pruugi tegelik tulemus nendega lõpuks kokku langeda ja võib märkimisväärselt neist hinnangutest erineda.

Juhtkonna hinnanguid on varasemalt rakendatud:

- laenude, nõuete ja investeeringute kajastamisel;
- aktiivse turu puudumise korral investeeringute õiglase väärtuse hindamisel kasutades erinevaid hindamistehnikaid;
- põhivara kasuliku eluea määramisel (vt lisa 2.10, 2.11 ja 19);
- eraldiste ja tingimuslike varade/kohustuste hindamisel;
- ettevõtte riskide hindamisel.

Hinnangud ja otsused vaadatakse pidevalt üle lähtudes mineviku kogemustest ja teistest faktoritest, kaasa arvatud ootustest tuleviku sündmustele, mis hetke asjaolusid arvestades tunduvad põhjendatud. Muudatusi juhtkonna hinnangutes kajastatakse muudatuse toimumise perioodi kasumiaruandes. Käesolevas aruandes on juhtkonna poolseid hinnanguid kasutatud võlakirjade hindamisel (vt lisa 15).

Initsialiseeritud ainult identitiseerimiseks	
Initialed for the purpose of identification only	
Initsiaalid/initials	L.P.
Kuupäev/date	18.05.09
PricewaterhouseCoopers, Tallinn	

LISA 5 Neto teenustasutulu

Teenustasutulu	2008	2007
Finantsalane nõustamine	284	1 995
Väärtpaberivahendus- ja komisjonitasud	39 793	40 417
sh. seotud osapooled (lisa 28)	454	2 078
Varahaldus ja fondide valitsemine	19 717	7 641
sh. seotud osapooled (lisa 28)	11 895	2 305
Kokku	59 794	50 053

Teenustasukulu

Ostetud finantsnõustamisalased ja muud sarnased teenused	0	-1 744
Makstud väärtpaberivahendus- ja komisjonitasud	-7 045	-7 162
Kokku	-7 045	-8 906

Neto teenustasutulu	52 749	41 147
----------------------------	---------------	---------------

Teenustasutulud kliendi asukoha järgi:

	2008	2007
Eesti	47 757	42 503
Läti	3 774	893
Leedu	8 263	6 657
Kokku	59 794	50 053

LISA 6 Neto intressitulu

Intressitulu	2008	2007
Raha ja pangakontodelt	3 060	2 145
Kapitalirendilt (lisa 16)	270	280
Võimenduse laenudelt ja väärtpaberite laenamisest (lisa 12)	6 456	6 994
Muudelt laenudelt (lisa 12)	190	243
Kokku	9 976	9 662

Intressikulu

Emiteeritud võlakirjadelt (lisa 22)	-252	-268
Saadud laenudelt (lisa 20)	-1 820	-1 920
sh. laenudelt seotud osapooltele (lisa 28)	-68	-196
Kokku	-2 072	-2 188

Neto intressitulu	7 904	7 474
--------------------------	--------------	--------------

Intressitulud kliendi asukoha järgi:

	2008	2007
Eesti	3 469	4 354
Läti	667	192
Leedu	5 840	5 116
Kokku	9 976	9 662

Initialiseeritud ainult identifitseerimiseks
 Initialled for the purpose of identification only
 Initsiaalid/initials L.P.
 Kuupäev/date 18.05.09
 PricewaterhouseCoopers, Tallinn

LISA 7 Tulud ja kulud finantsvaradelt

	2008	2007
Neto kasum/kahjum kauplemisest		
Valuutakursimuutustest tingitud:	2 907	2 736
- ümberhindluse kasum	-117	73
- valuuta konverteerimise kasum klientide tehingutest	3 024	2 663
Kahjum kauplemisportfelli väärtpaperitelt	-6 706	-116
Neto kasum kauplemisest	-3 799	2 620
Neto kasum/kahjum soetusel õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande arvele võetud investeeringutelt		
Kahjum/kasum võlakirjade õiglase väärtuse muutusest	1 664	539
Kahjum aktsiate ja fondiosakute õiglase väärtuse muutusest	-10 996	-818
Neto (kahjum) / kasum investeeringutelt	-9 332	-279
Muud tulud ja kulud finantsvaradelt		
Dividenditulu kauplemisportfelli väärtpaperitelt	1	3
Tütarettevõtte aktsiatele sõlmitud optsiooni tagasiostmise kulu *	0	-4 051
Kokku	1	-4 048
Neto (kahjum) / kasum finantsvaradelt	-13 130	-1 707

* Ostuoptsioon AS LHV Group aktsionäridele:

2001. aastal sõlmitud ning 2005. a. lõpus täiendatud investeerimisteenuste osakonna finantseerimise lepingu kohaselt lepitati kokku aktsionäride AS Lõhmus Holdings ja AS Viisemann Holdings täiendav investeering tollasesse AS-i Lõhmus, Haavel & Viisemann (LHV) kokku summas 10 661 tuhat krooni. Lepingu tingimuste kohaselt kaasnes ematettevõtte AS LHV Group kohustus anda üle 42,4%-ne osalus LHV-s. 2006. a. teostati lepingu raames aktsionäride poolt viimased sissemaksed omakapitali summas 2 894 tuhat krooni. Muude väljaantud optsiooni tingimuste täitmisel tekkis AS LHV Group aktsionäridel 2007. aastal õigus omandada 42,4% grupi tütarettevõtte LHV aktsiatest. 2007. aasta oktoobris lõpetati nimetatud leping, ning AS LHV Group ostis tagasi tütarettevõtte aktsiate omandamise optsiooni oma aktsionäridelt hinnaga 14 713 tuhat krooni (mis oli antud hetke õiglane väärtus), mistõttu LHV ainuaktsionäriks on jätkuvalt AS LHV Group. Tehingu tulemusena sai AS LHV Group 2007. aastal kahju 4 051 tuhat krooni, mis on optsiooni kohustuse 31.12.2006 seisuga 10 661 tuhat krooni ja tagasiostu hinna vahe. LHV omakapitali selle tehingu käigus ei muudetud.

LISA 8 Muud tulud

	2008	2007
Osutatud raamatupidamisteenused	0	679
Muud tulud klientidelt	474	421
Saadud trahvid ja viivised	0	25
Tulud tehingutest seotud isikutega (lisa 28)	1 455	8 043
Tulud tehingutest mitteseotud isikutega	402	7 255
Eraldise vabastamise tulu (lisa 23)	4 880	0
Muud tulud kokku	7 211	16 423

Intellektuaalne identifitseerimiseks
Initialed for the purpose of identification only

Intialed/initials L. P.

Kuupäev/date 18.05.09 35

PricewaterhouseCoopers, Tallinn

LISA 9 Tegevuskulud

	Lisa	2008	2007
Tööjõukulud			
Palk ja boonused		19 801	16 419
Sotsiaal- ja muud maksud		6 607	5 208
Kokku		26 408	21 627
Turunduskulud		9 318	6 592
Muud sisseostetud teenused		9 745	4 955
Kasutusrendimaksud	25	4 443	2 922
Infoteenused ja pangateenuskulud		2 155	1 904
IT kulud		2 280	1 857
Kontorikulud		2 577	1 551
Töötajate koolitus- ja lähetuskulud		1 704	1 222
Transpordi- ja sidekulud		1 510	1 061
Muud administratiivkulud		1 339	1 302
Põhivara kulum	19	3 025	571
Eraldiste moodustamise kulud	23	600	2 957
Muud tegevuskulud		332	2 483
Tegevuskulud kokku		65 436	51 004

Seoses uute rendipindade lisandumisega ning rendihindade kallinemisega on 2008. aastal suurenenud kasutusrendimaksud ja kontorikulud, samuti on remondikulude kapitaliseerimise ning soetatud mööbli ja sisustuse tõttu oluliselt suurenenud põhivara kulum. Muude sisseostetud teenuste kulud on suurenenud juriidiliste konsultatsioonide ja personali värbamisega seotud kulude võrra. Muudes tegevuskuludes kajastus aastal 2007 City Plaza 17. korruse ülevõtmisega seotud kulu.

LISA 10 Ettevõtte tulumaks

Vastavalt kehtivale seadusandlusele Eesti ettevõtete kasumit ei maksustata. Kasumi asemel maksustatakse Eestis jaotamata kasumist väljamakstavaid dividende maksumääraga 21/79 (kuni 31.12.2007: 21/79) netodividendina väljamakstud summalt. 2008. aastal ega 2007. aastal ei ole aktsionäridele dividende makstud.

LISA 11 Raha ja raha ekvivalendid

	31.12.2008	31.12.2007
Nõudmiseni hoitud		
Moody's pikaajalise reitinguga A1 pankades	21 840	10 013
FitchRatings pikaajalise reitinguga AA- pankades	14	783
Raha ja raha ekvivalendid kokku	21 854	10 796

LISA 12 Laenud klientidele

	Laenujääk 31.12.2008	Laenujääk 31.12.2007	Intressimäär
Laenud ettevõtetele	13 721	6 058	7%-18%
Laenud eraisikutele	12 755	51 520	7%-18%
Laenude allahindlused	-15	-40	
Laenud klientidele kokku	26 461	57 538	

Intsialiseeritud ainult identitiseerimiseks
 Initialed for the purpose of identification only
 Initsiaalid/initials L.P.
 Kuupäev/date 18.05.09
 PricewaterhouseCoopers, Tallinn

Klientide huvi võimenduslaenude vastu on sõltuvuses olukorrast finantsturgudel. Langeva turu tingimustes on huvi oluliselt vähenenud, ning seetõttu on vähenenud ka väljastatud laenude maht.

Klientidele antud laenude jaotus valuutade lõikes on ära toodud lisa 3 lk. 27-28 ja tähtaegade lõikes lisa 3 lk. 31. Laenud on antud väärtpaberite tagatisel ning igal ajahetkel kliendi poolt lõpetatavad. Krediidiriskile avatud positsioonide, laenude tagatiseks aktsepteeritavate väärtpaberite, tagatismäärade ning tähtaja ületanud laenude kohta on info lisa 3 lk. 25.

Vastavalt kliendi asukohale:	31.12.2008	31.12.2007
Eesti	17 933	12 223
Läti	774	1 664
Leedu	7 754	43 651
Laenud kokku	26 461	57 538

Grupis kasutatavad intressimäärad erinevates valuutades laenudele seisuga 31.12.2008:

EEK 12,75%	LVL 17,50%	SEK 10,75%	HRK 16,00%	JPY 7,25%
EUR 10,25%	LTL 12,75%	CAD 9,25%	HUF 18,00%	PLN 12,75%
USD 8,00%	GBP 10,00%	CHF 8,00%	CZK 9,75%	RUB 20,00%

Grupis kasutatavad intressimäärad erinevates valuutades laenudele seisuga 31.12.2007:

EEK 11,00%	LVL 11,00%	GBP 12,75%
EUR 11,00%	HRK 12,50%	SEK 10,50%
LTL 11,00%	USD 12,25%	JPY 7,75%

Antud laenude intressimäär on üldjuhul võrdne nende sisemise intressimääraga, kuna muid olulisi tasusid ei ole laenude väljastamisel saadud.

Ettemakstud tuludes on sisalduvad laekunud intressid klientidele väljastatud laenudelt summas 1 336 tuhat krooni. Intressitulud antud laenudelt vt lisa 6.

LISA 13 Nõuded klientide vastu

	31.12.2008	31.12.2007
Komisjonitasud väärtpaberite vahendajatelt	752	1 500
Varahaldustasud klientidelt	1 181	1 223
Muud tasud klientidele teenuste osutamise eest	1 329	170
<i>sh. seotud osapooled (lisa 28)</i>	662	808
Kokku	3 231	2 893

Kõik tasud laekuvad 12 kuu jooksul bilansikuupäevast ja on seetõttu kajastatud lühiajalise varana.

LISA 14 Valuuta tulefisinstrumentid

	Nõue / kohustus (õiglasest väärtuses)	Lepinguline summa bilansivälise varana	Lepinguline summa bilansivälise kohustusena
Saldo 31.12.2008			
Valuutafuturi leping (USD)	0	3 902	3 902
Valuutafoward lepingud (SEK)	96	668	572
Tulefisinstrumentid kokku	96	4 570	4 474

Intsialiseeritud ainult identifitseerimiseks
 Initialed for the purpose of identification only
 Initsiaalid/initials L.P.
 Kuupäev/date 18.05.09
 PricewaterhouseCoopers, Tallinn

Saldo 31.12.2007

Valuutafutuuuri leping (USD)	0	7 833	7 833
Valuutaforward lepingud (SEK)	53	2 878	2 825
Tuletisinstrumentid kokku	53	10 711	10 658

Valuutaforward lepingud on sõlmitud Rootsi kroonides fikseeritud laenude, nõuete ja väärtpaberitega kaasneva valuutariski maandamiseks. Valuutafutuur on sõlmitud USA dollarites samal eesmärgil. Valuutafutuur on börsil kaubeldav ning igapäevased kasumid/kahjumid kantakse kohe LHV Panga arvelduskontole välismaakleri juures. Sellest tulenevalt on valuutafutuuuri bilansiline väärtus null. Lepingute tähtajad on vahemikus 2-3 kuud bilansikuupäevast (2007: 1-5 kuud).

LISA 15 Teised finantsvarad ja -kohustused õiglasel väärtuses muutustega läbi kasumiaruande

Finantsvarad	31.12.2008	31.12.2007
Aksiad	4 372	38
Võlakirjad	4 405	4 044
Fondiosakud	506	388
Kauplemissesmärgil hoitavad finantsvarad kokku	9 283	4 470
 Aksiad	 0	 207
Võlakirjad	14 315	12 888
Fondiosakud	21 514	40 156
sh. investeringud valitsetavatesse pensionifondidesse	14 766	29 042
sh. investeringud valitsetavatesse investeerimisfondidesse	6 748	8 938
Finantsvarad, mis on soetamisel määratletud õiglasel väärtuses läbi kasumiaruande kajastatavateks	35 829	53 251
Finantsvarad kokku	45 112	57 691

Kauplemiss portfelli aktsiapositsioonides sisalduvad seisuga 31.12.2008 kirjutatud optioonide riski maandamiseks soetatud alusvarad.

Investeeringute õiglasel väärtuseks on noteeritud väärtpaberite puhul nende ostunoteering. Võlakirjade puhul, millele turuhinna leidmine on raskendatud, on rakendatud diskonteeritud rahavoogude hindamismeetodit. Hindamismeetod väljendab hetke olukorda ja tootlusootust hindamise kuupäeval ning ei pruugi täpselt peegeldada turutingimusi ei enne ega pärast hindamise kuupäeva.

Ettevõtte on korrigeerinud diskonteeritud rahavoogude meetodi sisendiks olevaid tootlusootusi lähtuvalt kõrgeenenud turu intressimäärade ja riskitasemest. Kõik väärtpaberid on aruandes kajastatud õiglasel väärtuses. Kogu võlakirjade positsioonist (nii kauplemiss- kui investeerimisportfell) on turuhinnas, lähtudes aktiivse turu noteeringust, kajastatud väärtpaberid summas 2 230 tuhat krooni ning diskonteeritud rahavoogude hindamismeetodit kasutades võlakirjad väärtuses 16 490 tuhat krooni.

2007. aastal ei rakendatud alternatiivseid hindamismeetodeid ja kõik väärtpaberid on kajastatud turuhinnas lähtudes aktiivse turu noteeringutest.

Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks	
Initialed for the purpose of identification only	
Initsiaalid/Initials	L.P.
Kuupäev/date	18.05.09
PricewaterhouseCoopers, Tallinn	

2008. aastal müüdi pensionifondide osakuid kokku 11 122 tuhande krooni eest ning müüdud osakud kustutati registrist. Bilansis õiglaselt väärtuses kajastatud pensionifondide osakute soetusmaksumus kokku on 12 000 tuhat krooni. Investeeringufondide osakud on soetatud nende nominaalväärtusega ning fondide osakute soetusmaksumus kokku on 14 082 tuhat krooni (sh 2007. aastal soetati 9 388 tuhande krooni eest ja 2008. aastal 4 694 tuhande krooni eest).

Kauplemiseesmärgil hoitavad finantskohustused:	31.12.2008	31.12.2007
Struktureeritud võlakirjas sisalduvad optsioonid (lisa 22)	2	0
Kirjutatud optsioonid	540	0
Finantskohustused kokku	542	0

LHV Pank kirjutab klientidele optsioone Balti börsidel kaubeldavatele väärtpaberitele.

Opsioonide hindamine toimub Black & Scholes mudeli alusel. Juhul, kui alusaktis maksab dividende, kasutatakse Roll, Geske & Whaley mudelit. Hinda kujundavateks muutujateks on alusvara hind, strike (tuleviku tehinguhind), volatiilsus, *smile*, *strike-smile*, *smile step*, intress, dividendi kuupäev, oodatav dividendi suurus. Alusvara hind leitakse vastavalt turuhinnale, sh ostuoptsioonide hind arvutatakse alusvara *bid*-hinna alusel ning müügioptsioonide hind arvutatakse alusvara *ask*-hinna alusel. Volatiilsuse määramiseks kasutatakse Bloombergi terminaali funktsiooni ning jälgitakse, et samale alusvarale kirjutatud optsioonide erinevate aegumistähtaegade vahel ei tekiks arbitraaži võimalust. Hindamiseks kasutatav intress sõltub raha hinnast LHV Panga jaoks ning seisuga 31.12.2008 rakendati intressimäära 8%.

LISA 16 Kapitalirendi nõuded

	31.12.2008	31.12.2007
Netoinvesteering tähtaegade lõikes		
Kuni 1 aasta	161	166
1 kuni 5 aastat	712	669
Üle 5 aasta	3 373	3 575
Kokku netoinvesteering	4 246	4 410
Tulevaste perioodide intressitulu jaotus tähtaegade lõikes		
Kuni 1 aasta	261	270
1 kuni 5 aastat	939	982
Üle 5 aasta	1 509	1 727
Kokku tulevaste perioodide intressitulu	2 709	2 979
Brutoinvesteering tähtaegade lõikes		
Kuni 1 aasta	422	436
1 kuni 5 aastat	1 650	1 651
Üle 5 aasta	4 883	5 302
Kokku brutoinvesteering	6 955	7 389

21.01.2005 omandas LHV Ilmarise Kinnisvaraportfelli OÜ kolmandalt osapoolelt Ilmarise Kvartal OÜ kapitalirendi lepingutest tulenevate nõudete portfelli kapitalirenditriki vastu kapitalirendimaksete tasumise osas summas 18 529 tuhat krooni (lepingujärgsed põhiosa maksed). Kapitalirendi lepingute alusvaluuta on Eesti kroon. Kapitalirendi aastaintress on vahemikus 6% kuni 8%. Intressimäär on fikseeritud. Lisaks tegi OÜ Ilmarise Kvartal

tagastamatu makse summas 141 tuhat krooni kapitalirendi lepingute nõuete ja nende lepingute klientidega seotud krediidiriskide katmiseks. See on arvestatud osana kapitalirendi nõuete soetusmaksumusest ja lahutatud netoinvesteeringust (vt intressikulu kohta lisa 6).

Kapitalirendilepingud on sõlmitud liisingvõtjatega korterite liisimiseks ja kõikide liisingmaksete lõplikul tasumisel saab liisingvõtja vastavalt lepingule korteriomaniikuks. Liisingvõtjatel on õigus lepingujärgse kogu netoinvesteeringu varasemaks tagasimakseks ning korteri omandamiseks enne kapitalirendi lepingu lõpptähtaega. Aastal 2008 ei võõrandatud ühtegi korteriomandit, veel võõrandamata korteriomandite eest tasuti põhiosamakseid 128 tuhat krooni. Aastal 2007 võõrandati 1 korteriomand kogusummas 71 tuhat krooni ja lisaks tasuti põhiosamakseid 115 tuhat krooni. Aruande koostamise hetkeks on välja ostmata veel 8 korteriomandit.

Kõik kapitalirendi nõuded on panditud emiteeritud võlakirjade katteks. Pandi hoidjaks on Danske Bank A/S Eesti filiaal, kes on ühtlasi depopank ja tagatisagent (vt lisa 22). Tähtaja ületanud nõuete kohta vt krediidiriski kajastavast tabelist lisa 3 lk 25.

LISA 17 Muud varad

	31.12.2008	31.12.2007
Balti börside garantiideposiidid	218	279
Turunduskulude ettemaksed	466	1 125
Ettemaksed Finantsinspeksioonile	743	507
Muud ettemaksed *	758	507
Kokku	2 185	2 418

* Ettemaksed kontoriruumide rendi, kindlustuse, ajakirjandusväljaannete eest.

Ettemaksed laekuvad tagasi või kasutatakse ära 12 kuu jooksul arvates bilansipäevast ja seetõttu on arvele võetud lühiajalise varana. Balti börside garantiideposiidid on Tallinna, Riia ja Vilniuse börsidel tehtavate väärtpaberitehingute tagamiseks ja käsitletakse seetõttu pikaajalise varana. Börsi tagatisdeposiitide muutus on põhjustatud Tallinna Väärtpaberibörsi eeskirjade järgsest kalkulatsioonist ning LHV Panga klientide tehingute mahust Balti börsidel.

LISA 18 Tütarettevõtted ja ühisettevõtted

Kuni 30.09.2007 kajastati **AS-i LHV Varahaldus** ühisettevõttena vastavalt aktsionäride lepingule, milles on reguleeritud, et aktsionäridel on ühine kontroll ettevõtte üle.

2007. aasta oktoobris soetas AS LHV Group täiendava osaluse 31,22% AS-s LHV Varahaldus, mille tulemusel muutus AS LHV Varahaldus AS-i LHV Group tütarettevõtteks osalusega 61,96%.

Seisuga 31.12.2008 on kontserni tütarettevõtted ning käesolevas aruandes konsolideeritud:

- AS LHV Pank (osalus 100%)
- LHV Ilmarise Kinnisvaraportfelli OÜ (osalus 100%)
- AS LHV Varahaldus (osalus 61,96%)

Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks	
Initialed for the purpose of identification only	
Initsiaalid/initials	L.P.
Kuupäev/date	18.05.09
PricewaterhouseCoopers, Tallinn	

AS LHV Group konsolideeritud bilansis on kajastatud firmaväärtusena (8 723 tuhat EEK):

- AS LHV Varahaldus osaluste omandamisel tekkinud positiivne firmaväärtus kogusummas 7 539 tuhat krooni
- AS LHV Varahaldus bilansis olev tütaretevõtte (endise fondivalitseja AS Seesam Varahaldus) omandamisel tekkinud firmaväärtus summas 1 184 tuhat krooni.

Seisuga 31.12.2008 viidi läbi firmaväärtuse väärtuse languse test. Firmaväärtuse raha genereerivaks üksuseks on AS LHV Varahaldus. Kasutusväärtuse arvestus põhineb järgnevatel eeldustel:

- 1) 2009-2014 rahavoogude projektsioon baseerub käesolevaks hetkeks selgunud eeldustel, et II samba pensionifondidesse sissemakseid ei teostata aastal 2010, aastal 2011 eeldatakse sissemakseid pooles ulatuses ja alates 2012 taastuvad sissemaksed tavapärase ulatuses
- 2) tulenevalt majanduskeskkonnast eeldatakse tagasihoidlikku tegevuskulude kasvu 3% aastas (käesoleval aastal reaalsed tegevuskulud langevad);
- 3) kasutatud diskontomäär on 12%;

Kasutusväärtuse testi tulemusena ületab firmaväärtuse kaetav väärtus tema bilansilist väärtust, mistõttu ei ole tehtud allahindlusi.

LISA 19 Põhivara

Saldo 31.12.2006	Materiaalne Immateriaalne		Kokku
	põhivara	põhivara	
Soetusmaksumus	3 040	441	3 481
Akumuleeritud kulum	-2 488	-386	-2 874
Jääkmaksumus	552	55	607
2007 toimunud muutused			
Soetatud põhivara	5 754	104	5 858
Müüdud põhivara jääkmaksumuses	-13	-3	-16
Lisandunud AS LHV Varahaldus põhivara soetusmaksumuses	95	21	116
AS LHV Varahaldus akumuleeritud kulum seisuga 30.09.2007	-35	-7	-42
Amortisatsioonikulu	-530	-41	-571
Saldo 31.12.2007			
Soetusmaksumus	7 147	562	7 709
Akumuleeritud kulum	-1 324	-433	-1 757
Jääkmaksumus	5 823	129	5 952
2008 toimunud muutused			
Soetatud põhivara	4 565	182	4 747
Müüdud põhivara jääkmaksumuses	-29	0	-29
Amortisatsioonikulu	-2 936	-89	-3 025
Saldo 31.12.2008			
Soetusmaksumus	11 673	744	12 417
Akumuleeritud kulum	-4 251	-522	-4 773
Jääkmaksumus	7 422	222	7 644

Põhilise osa nii 2008. kui ka 2007. aasta jooksul soetatud põhivarast moodustavad kapitaliseeritud remondikulutused ning mööbel ja muu sisustus seoses aprillis, 2008, avatud investeerimiskeskusega. Mõlemal

Intaialiseeritud ainult identifitseerimiseks
 Initialed for the purpose of identification only
 Initsiaalid/initials L.P.
 Kuupäev/date 18.05.09
 PricewaterhouseCoopers, Tallinn

aastal on põhivara muutunud jääkmaksumuses ning müügiga seoses ei tekkinud täiendavaid tulusid ega kulusid. 2008. ega 2007. aastal ei ole ilmnenud märke materiaalse või immateriaalse põhivara kasutusväärtuse langusest.

LISA 20 Saadud laenud

	Laenujääk 31.12.2008	Laenujääk 31.12.2007	Intressimäär
Laenud aktsionäridelt ja nendega seotud ettevõtetelt (lisa 28)	0	6 015	5-7%
Laenud eraisikutelt	828	3 281	5-8%
Laenud juriidilistelt isikutelt	11 396	20 501	5-8%
Kokku	12 224	29 797	

Saadud laenud on Eesti kroonides ja Eurodes. Laenude jaotus valuutade lõikes on kajastatud lisa 3 lk. 27-28 ning tähtajad lk. 31. Saadud laenude saldo seisuga 31.12.2008 sisaldab intressikohustust summas 47 tuhat krooni (31.12.2007: 339 tuhat krooni). Intressikulude kohta vt lisa 6.

Saadud laenude koosseis on kajastatud struktureeritud võlakirjade hoiuse osa, mis seisuga 31.12.2008 moodustab kokku 827 tuhat krooni, sh eraisikutelt 723 tuhat krooni ja juriidilistelt isikutelt 104 tuhat krooni. Seisuga 31.12.2007 ei olnud emiteeritud struktureeritud võlakirju.

Enamus laenude nominaalne intressimäär on võrdne nende sisemise intressimääraga, kuna muid olulisi tasusid ei ole makstud.

LISA 21 Viitvõlad ja muud kohustused

	31.12.2008	31.12.2007
Võlgnevused hankijatele	1 536	1 424
Võlgnevused töövõtjatele	1 912	6 765
Maksuvõlad	3 194	1 837
Muud lühiajalised võlgnevused	0	485
Kokku	6 642	10 511

Võlgnevused hankijatele tasutakse 12 kuu jooksul arvates bilansikuupäevast ja kajastatakse lühiajaliste kohustustena. Võlgnevused töövõtjatele koosnevad aruandeperioodil maksmata töötasudest, boonuse- ja puhkusereservi kohustusest. Maksukohustustena on bilansis kajastatud maksuvõlad töötasudelt ja käibemaksukohustus. Kõik maksukohustused tasutakse 12 kuu jooksul arvates bilansikuupäevast ja on seetõttu lühiajalised kohustused. 2007. aastal sisaldus võlgnevustes töövõtjatele ka aastaboonus. 2008. aasta tulemuste põhjal boonuseid ei makstud.

LISA 22 Emiteeritud võlakirjad

Bilansis on emiteeritud võlakirjade real kajastatud kapitalirendi lepingutega seotud võlakirjad.

Kohustuste jaotus tähtaegade lõikes	31.12.2008	31.12.2007
Kuni 1 aasta	226	208
1 kuni 5 aastat	717	674
Üle 5 aasta	3 399	3 603
Kokku emiteeritud võlakirjad	4 342	4 485

Initiaalseeritud ainult identifitseerimiseks
Initiated for the purpose of identification only
Initiaalid/initials L.P.
Kuupäev/date 18.05.09
PricewaterhouseCoopers, Tallinn

19. jaanuaril 2005 a. viis tollane investeerimisühing ja nüüdne LHV Pank läbi lisas 16 nimetatud kapitalirendi lepingute väärtpaperi kujule viidud võlakirjade suunatud pakkumise kogusummas 18 529 tuhat krooni. Kupongivõlakirjadelt tasutakse intressi 5,8% aasta baasil. Võlakirjade lunastusmakse ja intressimakse võlakirjaomanikele toimub kvartaalselt kvartalile järgneval kuul.

Seisuga 31.12.2008 on toimunud võlakirjaomanikele järgmised põhiosa- ja intressimaksed:

Kuupäev	Võlakirjade kogus	Põhiosamakse summa	Põhiosamakse kumulatiivselt	Intressimakse summa	Intressimakse kumulatiivselt
Lunastatud 2005 a.	67 362	6 736	6 736	695	695
Lunastatud 2006 a.	54 402	5 440	12 176	564	1 259
Lunastatud 2007 a.	19 187	1 919	14 095	290	1 549
Lunastatud 2008 a.	1 419	142	14 237	254	1 803
Kokku lunastatud	142 370	14 237	14 237	1 803	1 803

Struktureeritud võlakirjad on jaotatud kaheks, millest hoiuse osa on saadud laenude koosseisus, vt lisa 20, ja optsiooni osa õiglasest väärtuses kajastatavate finantskohustuste koosseisus, vt lisa 15. Struktureeritud võlakirjad emiteeriti 01.10.2008 tähtajaga 1 aasta ning võlakirjade tootlus sõltub LHV Pärsia Lahe fondi osaku tootlusest.

LISA 23 Eraldised

LHV Varahaldus on varasematel perioodidel klientidele pensionifondidega liitumise eest jaganud DVD-mängijaid ja kinkekaarte, mida käsitletakse ettevõtlusega seotud kuludena. Varasematel aastatel on käinud arutelu Maksuametiga, kas nimetatud esemeid võib lugeda puhtalt reklaami- ehk kliendihankekuludeks või on tegemist siiski kingitusega, mille tõttu oli bilansis moodustatud lühiajaline eraldis võimaliku ettevõtte tulumaksu kohustuse ning intressivõlgade katteks. Aastaaruande koostamise hetkeks on lisandunud täiendav informatsioon Maksuameti käsitlest nimetatud kulude kohta. Lisainformatsiooni põhjal ja Maksuametiga konsulteerides on jõutud tulemuseni, et 2007. aasta lõpus bilansis eraldisena kajastatud summa 4 880 000 krooni võib vabastada ning eraldise vabastamise tulu on kajastatud kasumiaruandes muude tulude koosseisus (vt lisa 8).

LHV Pangaga seoses on võimalike kohtukulude ja muude kulude katteks bilansis moodustatud eraldis summas 600 000 krooni, mille kulu on kajastatud tegevuskulude koosseisus (vt lisa 9).

LISA 24 Omakapital aktsiaseltsis

Seisuga 31.12.2008 omas AS-is LHV Group lõplikku kontrolli 65% häälteõigusega Rain Lõhmus ja olulist mõju omas 32% häälteõigusega Andres Viisemann. Seisuga 31.12.2007 omas kontrolli 67% häälteõigusega Rain Lõhmus ja olulist mõju omas 33% häälteõigusega Andres Viisemann.

	31.12.2008	31.12.2007
Aktsiakapital (tuhandetes kroonides)	68 630	66 400
Aktsiate arv (tk)	686 300	664 000
Aktsiate nimiväärtus (kroonides)	10	10

AS LHV Group 27.01.2009 muudetud põhikirja järgi on minimaalne aktsiakapital on 40 000 tuhat ja maksimaalne aktsiakapital on 160 000 tuhat krooni.

Initialiseeritud ainult identifitseerimiseks Initialed for the purpose of identification only	
Iniiaalid/initials	L.P.
Kuupäev/date	18.05.09
PricewaterhouseCoopers, Tallinn	

2008. aasta kevadel viidi läbi aktsiakapitali suurendamine ning uueks aktsiakapitali suuruseks sai 68 630 tuhat krooni. Emiteeriti 22 300 uut aktsiat nimiväärtusega 100 krooni. Emiteerimishind oli 150 krooni aktsia kohta. Aktsiakapital maksti sisse rahas ja kogusummas 3 345 tuhat krooni. Aktsiakapitali suurendamise kanne tehti äriregistrisse 24.07.2008.

Aksionäridele dividendide väljamaksmisel alates 1. jaanuarist 2009 kaasneb sellega tulumaksukulu 21/79 (kuni 31.12.2008: 21/79) netodividendina väljamakstavalt summalt. Vastavalt Äriseadustikule on konsolideeritud jaotamata kasumist võimalik dividendidena välja maksta see osa kasumist, mis ületab emaettevõtte aktsiakapitali ja reservide summa. 2008. aasta tulemi põhjal ei ole võimalik aksionäridele dividende maksta. Seisuga 31.12.2007 moodustas grupi jaotamata kasum 1 914 tuhat krooni, millest oleks olnud võimalik omanikele dividendidena välja maksta 1 512 tuhat krooni ning dividendide väljamaksmisega oleks kaasnenu tulumaks summas 402 tuhat krooni. 2008. aastal ega 2007. aastal ei ole aksionäridele dividende makstud.

LISA 25 Kapitali- ja kasutusrent

Grupp rendib kasutusrendi tingimustel sõiduautot, kontoriruumi ja arvuteid. Kõik rendilepingud on katkestatavad poolte kokkuleppel. Ühepoolset mittekatkestatavate rendilepingute miinimumsumma järgmistel perioodidel on 17 316 tuhat krooni (2007: 15 721 tuhat kr), millest lühiajaline osa moodustab 3 928 tuhat krooni (2007: 4 014 tuhat kr) ja pikaajaline osa 13 388 tuhat krooni (2007: 11 707 tuhat kr).

Kasutusrendimaksud tegevuskuludes:	2008	2007
Kontor	4 298	2 787
Sõiduautod	106	108
Arvutid	39	27
Kokku (lisa 9)	4 443	2 922

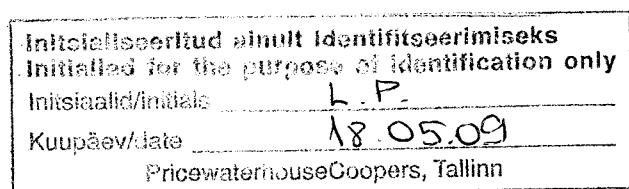
Lisaks rendib Grupp ühte sõiduautot kapitalirendi tingimustel. Kasumiaruandes on intressikulude koosseisus kajastatud kapitalirendi osamaksete tasumisest tulenenud intressikulud summas 19 tuhat krooni. Kapitalirendi põhiosamakset tasuti 119 krooni ning on kajastatud bilansis kapitalirendi kohustuste vähendusena. Kapitalirendileping on sõlmitud tähtajaga 15.03.2013, intressimääraga 5,53% ja lepingu alusvaluutaks on EUR.

LISA 26 Bilansivälised varad ja kohustused

LHV Pank, tegutsedes klientide kontohaldurina, hoiab enda käes vastutaval hoiul või vahendab järgmisi klientide varasid:

	31.12.2008	31.12.2007
Klientide rahalised vahendid	97 922	119 422
sh. aktsionärid ja nendega seotud ettevõtted	100	15 052
Klientide väärtpaberid	1 421 885	1 853 966
sh. aktsionärid ja nendega seotud ettevõtted	112 296	110 741
Kokku	1 519 807	1 973 388

Varahaldustasud nende varade haldamise eest on vahemikus 0,015 - 0,025 % (vt vastavat tulu lisa 5).

LISA 27 Tingimuslikud kohustused

Maksuhalduril on õigus kontrollida ettevõtte maksuarvestust kuni 6 aasta jooksul maksudeklaratsiooni esitamise tähtajast ning vigade tuvastamiselt määrata täiendav maksusumma, intressid ning trahv. Maksuhaldur ei ole aastatel 2007 – 2008 ettevõttes maksurevisjoni läbi viinud. Ettevõtte juhtkonna hinnangul ei esine asjaolusid, mille tulemusena võiks maksuhaldur määrata ettevõttele olulise täiendava maksusumma.

LISA 28 Tehingud seotud osapooltega

AS LHV Group konsolideeritud aastaaruande koostamisel on loetud seotud osapoolteks:

- omanikud (emaettevõtte ning emaettevõtte omanikud);
- konsolideerimisgrupi ettevõtted (sh. Emaettevõtte teised tütar- ja sidusettevõtted);
- tegev- ja kõrgem juhtkond;
- eespool loetletud isikute lähisugulased ja nendega seotud ettevõtted;

Tehingud	Lisa	2008	2007
Grupiettevõtted		11 894	2 302
Aksionärid ja nendega seotud ettevõtted		455	2 081
Teenustasu tulud kokku	5	12 349	4 383
Aksionärid ja nendega seotud ettevõtted		1 455	7 255
Grupiettevõtted		0	788
Muud tulud kokku	8	1 455	8 043
Aksionärid ja nendega seotud ettevõtted	6	-30	-196
Intressikulud kokku		-30	-196

Saldod		31.12.2008	31.12.2007
Grupiettevõtted		858	805
Aksionärid ja nendega seotud ettevõtted		662	3
Nõuded aasta lõpu seisuga	13	1 520	808
Aksionärid ja nendega seotud ettevõtted		0	6 015
Saadud laenud aasta lõpu seisuga	20	0	6 015

2008. aastal on makstud AS LHV Group tütaretevõtete juhtkonnale palka ja muid hüvesid ning kompensatsioone kogusummas 4 703 tuhat krooni (2007: 1 964 tuhat krooni). Seisuga 31.12.2008 on kohustusena juhtkonna ees kajastatud detsembri töötasu ja ning puhkusekohustus summas 398 tuhat krooni (seisuga 31.12.2007: 363 tuhat krooni), vt. lisa 21. Grupil ei eksisteeri seisuga 31.12.2008 ja 31.12.2007 juhatuse ega nõukogu liikmetega seotud pikaajalisi kohustusi (pensionikindlustusi, lahkumishüvitisi jne).

Kontohaldurina hoitavate seotud osapoolte varade kohta on informatsioon toodud lisa 26.

LISA 29 Bilansipäevajärgsed sündmused

Vabariigi Valitsuse ettepanek peatada maksed II samba pensionifondidesse kuni 2010. aasta lõpuni tähendab AS-i LHV Varahaldus jaoks vähenevaid tulusid. Uute maksete pealt võetavate sisenemistasude kadumise tõttu vähenevad fondivalitseja tulud 2009. aastal u. 8.5% ja 2010. aastal u. 15%. Fondivalitseja on samas oma

Intialiseeritud ainult identiteetseorimiseks
 Initialed for the purpose of identification only
 Initsiaalid/initiale L.P.
 Kuupäev/date 18.05.09
 PricewaterhouseCoopers, Tallinn

ärimudelil arvestanud juba selliste tasude ära kadumisega, kuna see juhtub vastavalt pensionisüsteemi muudatusele alates 2011. aastast nagunii, sõltumata maksete ajutisest peatamisest. Lisaks mõjutavad II samba maksete peatamised pensionifondide mahtude kasvu. 2010. aasta lõpuni kasvavad fondid ainult investeerimiskasumi arvelt ning nende klientide sissemaksete arvelt, kes otsustavad jätkata makseid vabatahtlikult. Eeldatavalt ei suurene fondivalitseja haldustasu II samba pensionifondide pealt üle 30%, mis oleks oodatud tulemus olukorras, kus maksetes pausi ei teki.

AS LHV Group aktsiakapitali suurendati 2009. aasta aprillis 116 215 tuhande kroonini. Tehingute tulemusel omab grupi üle kontrolli 57% häälteenamusega Rain Lõhmus ning Andres Viisemanni osalus on 19%. Ülejäänud 24% aktsiakapitalist on jagunenud väikeinvestorite vahel.

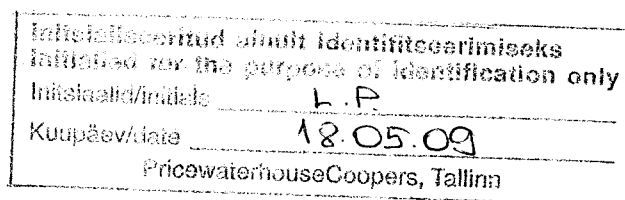
LISA 30 Konsolideerimata finantsaruanded

Vastavalt Eesti raamatupidamiseadusele on esitatud konsolideerimisgrupi emaettevõtte konsolideerimata finantsaruanded raamatupidamise aastaaruande lisades.

Emaettevõtte kasumiaruanne

(tuhandetes kroonides)

	2008	2007
Intressitulu	542	208
Intressikulu	-37	-14
Neto intressitulu	505	194
Muud kulud finantsvaradelt	0	-13 019
Neto (kahjum) / kasum finantsvaradelt	0	-13 019
Muud tulud	0	39
Tegevuskulud	-1 072	-117
Aruandeaasta kahjum	-567	-12 903

Emaettevõtte bilanss

(tuhandetes kroonides)

	31.12.2008	31.12.2007
Varad		
Raha ja pangakontod	823	4 266
Antud laenud	12 837	0
Investeeringud tütaretevõtetesse	61 891	61 891
Varad kokku	75 551	66 157
Kohustused		
Saadud laenud	6 637	0
Viitvõlad ja muud kohustused	0	21
Kohustused kokku	6 637	21
Omakapital		
Aksiakapital	68 630	66 400
Ülekurs	29 370	28 255
Kohustuslik reservkapital	3 485	2 830
Akumuleeritud kahjum	-32 571	-31 349
Omakapital kokku	68 914	66 136
Omakapital ja kohustused kokku	75 551	66 157

Initsiaalidega ainult identifitseerimiseks
 Initialed for the purpose of identification only
 Initsiaalid/initialed L.P.
 Kuupäev/date 18.05.09
 PricewaterhouseCoopers, Tallinn

Emaettevõtte rahavoogude aruanne

(tuhandetes kroonides)

	2008	2007
Rahavood äritegevusest		
Saadud teenustasutulud	0	39
Tegevus- ja muud kulud	-1 093	-96
Saadud intressid	222	218
Antud laenude muutus	-12 517	2 975
Neto rahavood äritegevusest	-13 388	3 136
Rahavood investeerimistegevusest		
Ühisettevõtete aktsiate ost	0	-22 251
Tütarettevõtte aktsiate optsiooni tagasiosu eest tasutud summad	0	-14 713
Neto rahavood investeerimistegevusest	0	-36 964
Rahavood finantseerimistegevusest		
Aktsiakapitali suurendamine	3 345	36 964
Saadud laenud	6 600	37 800
Tagasimakstud laenud	0	-37 800
Makstud intressid	0	-14
Neto rahavood finantseerimistegevusest	9 945	36 950
Raha ja raha ekvivalentide muutus	-3 443	3 122
Raha ja raha ekvivalendid majandusaasta alguses	4 266	1 144
Raha ja raha ekvivalendid majandusaasta lõpus	853	4 266

Initsiaalidega ainult identifitseerimiseks
 Initialed for the purpose of identification only
 Initsiaalid/initialed L.P.
 Kuupäev/date 18.05.09
 PricewaterhouseCoopers, Tallinn

Omakapitali muutuste aruanne

(tuhandetes kroonides)

	Aktia- kapital	Üle- kurss	Tagasi- ostetud omaaktsiad	Kohustuslik reserv- kapital	(Akumu- leeritud kahjum)	Kokku
Saldo seisuga 01.01.2007	40 300	18 691	-4 283	2 830	-15 463	42 075
Aktiakapitali suurendamine	27 400	9 564	0	0	0	36 964
Tagasiostetud omaaktsiad	-1 300	0	4 283	0	-2 983	0
2007. a. puhaskahjum	0	0	0	0	-12 903	-12 903
Saldo seisuga 31.12.2007	66 400	28 255	0	2 830	-31 349	66 136

Valitseva ja olulise mõju all olevate

osaluste bilansiline väärtus

0 0 0 0 -61 891 -61 891

Valitseva ja olulise mõju all olevate

osaluste väärtus arvestatuna

kapitaliosaluse meetodil

0 0 0 0 76 995 76 995

Korrigeeritud konsolideerimata**66 400 28 255 0 2 830 -16 245 81 240****omakapital seisuga 31.12.2007**

Saldo seisuga 01.01.2008	66 400	28 255	0	2 830	-31 349	66 136
Aktiakapitali suurendamine	2 230	1 115	0	0	0	3 345
Ülekurss	0	0	0	655	-655	0
2008. a. puhaskahjum	0	0	0	0	-567	-567
Saldo seisuga 31.12.2008	68 630	29 370	0	3 485	-32 571	68 914

Valitseva ja olulise mõju all olevate

0 0 0 0 -61 891 -61 891

osaluste bilansiline väärtus

Valitseva ja olulise mõju all olevate

0 0 0 0 69 476 69 476

osaluste väärtus arvestatuna

kapitaliosaluse meetodil

Korrigeeritud konsolideerimata**68 630 29 370 0 3 485 -24 986 76 499****omakapital seisuga 31.12.2008**

Intellektuaalne dokument, mis on ette nähtud ainult identifitseerimiseks
 Initialed for the purpose of identification only
 Initsiaalid/Initials L.P.
 Kuupäev/date 18.05.09
 PricewaterhouseCoopers, Tallinn

SÕLTUMATU AUDIITORI ARUANNE

AS LHV Group aktsionäridele

Oleme auditeerinud kaasnevat AS LHV Group ja selle tütarettevõtete (kontsern) konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab konsolideeritud bilanssi seisuga 31. detsember 2008, konsolideeritud kasumiaruannet, konsolideeritud omakapitali muutuste aruannet ja konsolideeritud rahavoogude aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta, aastaaruande koostamisel kasutatud oluliste arvestuspõhimõtete kokkuvõtet ning muid selgitavaid lisasid.

Juhatuse kohustused raamatupidamise aastaaruande osas

Juhatuse kohustuseks on konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamine ning õige ja õiglane esitamine kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standardite, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt, nõuetega. Selle kohustuse hulka kuulub asjakohase sisekontrollisüsteemi kujundamine ja töös hoidmine, mis tagab raamatupidamise aastaaruande korrektse koostamise ja esitamise ilma pettustest või vigadest tulenevate oluliste väärkajastamisteta; asjakohaste arvestuspõhimõtete valimine ja rakendamine; ning antud tingimustes põhjendatud raamatupidamishinnangute tegemine.

Audiitori kohustused

Meie kohustuseks on avaldada auditi põhjal arvamust konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kohta. Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimisstandarditega. Need standardid nõuavad, et me oleme vastavuses eetikanõuetega ning et me planeerime ja viime auditi läbi omandamaks põhjendatud kindlustunnet, et raamatupidamise aastaaruanne ei sisalda olulisi väärkajastamisi.

Audit hõlmab raamatupidamise aastaaruandes esitatud arv näitajate ja avalikustatud informatsiooni kohta auditi tõendusmaterjali kogumiseks vajalike protseduuride läbiviimist. Nende protseduuride hulk ja sisu sõltuvad audiitori otsustustest, sealhulgas hinnangust riskidele, et raamatupidamise aastaaruanne võib sisaldada pettustest või vigadest tulenevaid olulisi väärkajastamisi. Asjakohaste auditi protseduuride kavandamiseks võtab audiitor nende riskihinnangute tegemisel arvesse õige ja õiglase raamatupidamise aastaaruande koostamiseks ning esitamiseks juurutatud sisekontrollisüsteemi, kuid mitte selleks, et avaldada arvamust sisekontrolli tulemuslikkuse kohta. Audit hõlmab ka kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasuse, juhatuse poolt tehtud raamatupidamislike hinnangute põhjendatuse ja raamatupidamise aastaaruande üldise esituslaadi hindamist.

Usume, et kogutud auditi tõendusmaterjal on piisav ja asjakohane meie arvamuse avaldamiseks.

Arvamus

Meie arvates kajastab kaasnev konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne olulises osas õigesti ja õiglaselt kontserni finantsseisundit seisuga 31. detsember 2008 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt.

Tiit Raimla
AS PricewaterhouseCoopers

Relika Mell
Vannutatud audiitor

Kahjumi katmise ettepanek

AS LHV Group juhatus teeb aktsionäride üldkoosolekule ettepaneku lisada 2008. aasta puhaskahjum summas 10 702 tuhat krooni eelmiste perioodide jaotamata kasumile.

Juhatuse ja nõukogu allkirjad konsolideeritud aastaaruandele

Juhatus on koostanud AS LHV Group tegevusaruande ning konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande 31. detsembril 2008 lõppenud majandusaasta kohta.

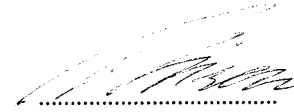
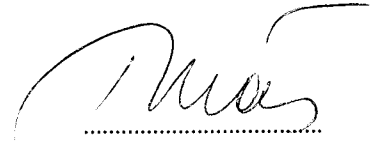
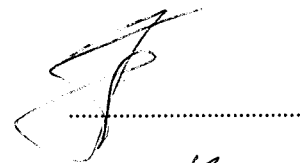
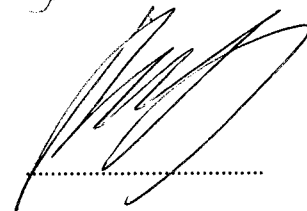
Nõukogu on juhatuse poolt koostatud aastaaruande, mis koosneb tegevusaruandest ja raamatupidamise aastaaruandest, audiitori aruande ning kasumi jaotamise ettepaneku läbi vaadanud ja aktsionäride üldkoosolekule esitamiseks heaks kiitnud.

JUHATUS**18.05.2009**

Juhatuse liige:

Rain Lõhmus**NÕUKOGU****18.05.2009**

Nõukogu liikmed:

Andres Viisemann**Tiina Mõis****Hannes Tamjärv****Heldur Meerits**

Tulude jaotus vastavalt EMTAK 2008

EMTAK	Tegevusala	2008
66301	Fondide valitsemine	14 248
66121	Väärtpaberite ja kaubalepingute maaklerlus	45 262
66191	Finantsnõustamine	284
64911	Kapitalirent	270
64929	Muu laenuandmine, v.a pandimajad	6 646
	Tulud kokku	66 710